

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské výchovy

Sociální pedagogika

Karolína Opavská

**Projekt volnočasových aktivit na podporu
integrace mladých cizinců v Olomouci**

Bakalářský projekt

Vedoucí práce: Mgr. Milena Öbrink Hobzová, PhD.

2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně a pracovala jen s informacemi uvedenými ve zdrojích a seznamu literatury.

Souhlasím, aby má práce byla uložena v knihovně Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého a zpřístupněna ke studijním účelům.

V Olomouci dne

Karolína Opavská

.....

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí své práce Mgr. Mileně Öbrink Hobzové, Ph.D. za její neskonalou trpělivost, věnovaný čas a podnětné rady během psaní mého bakalářského projektu.

Obsah

Úvod	1
Cíl projektu.....	2
Cílová skupina projektu	2
Členění projektu	2
1 Volný čas	3
1.1 Vymezení pojmu „volný čas“	3
1.2 Význam volného času	4
1.2.1 Význam volného času pro migranta v nové zemi.....	7
1.3 Funkce volného času	8
2 Migrace a integrace.....	9
2.1 Historie migrace a integrace v České republice	9
2.1.1 Vývoj migrace před rokem 1945	9
2.1.2 Vývoj migrace po roce 1945	10
2.2 Definice integrace	11
2.2.1 Dimenze integrace	13
2.3 Integrace cizinců v České republice.....	13
2.3.1 Integrace mladých dospělých cizinců v České republice	15
2.4 Migrační a integrační politika v České republice.....	18
2.4.1 Migrační a integrační politika mezi lety 1990-1992	18
2.4.2 Migrační a integrační politika mezi lety 1993–1998.....	19
2.4.3 Migrační a integrační politika přelomu století (1999–2002).....	20
2.4.4 Migrační a integrační politika v 21. století.....	21
3 Centrum na podporu integrace cizinců	28
3.1 Popis center v České republice.....	28
3.1.1 Cíl Center.....	29
3.1.2 Finanční zajištění Center	30
3.2 Klienti Centra	30
3.3 Nabídka služeb Centra	31

4 Popis projektu	34
4.1 Odůvodnění tvorby projektu	34
4.2 Finanční a personální zajištění projektu.....	36
4.3 Rozpočet projektu	36
4.4 Organizační zajištění projektu.....	36
4.5 Realizace projektu	37
Aktivita č. 1	39
Aktivita č. 2	42
Aktivita č. 3	45
Aktivita č. 4	49
Aktivita č. 5	55
Aktivita č. 6	62
Závěr	71
Přílohy.....	72
Použitá literatura	80
Použité internetové zdroje.....	82

Úvod

Volný čas v životě člověka sehrává velmi významnou roli. Někteří z nás by jej mohli považovat za něco nepodstatného mezi prací, školou či jinými povinnostmi. Pravdou však zůstává, že volný čas z velké části určuje, kým vlastně jsme a kam se směřujeme. Dalo by se říci, že volný čas definuje naši osobnost.

Význam způsobu trávení volného času byl v dřívějších letech poněkud podceňován, avšak v druhé polovině 20. století postupně získal na vážnosti. Jak se vyvíjela společnost samotná, tak se upravoval i způsob trávení volného času a přibývalo také více možností jeho využívání. Společnost 21. století je popisována jako společnost postmoderní, pluralitní a technotronní¹. Samozřejmě, že by se novodobá společnost dala charakterizovat mnohem podrobněji, ale to bychom poněkud odbočili od tématu. Důležitou faktem však zůstává, že společenský vývoj se odvíjí od způsobu trávení volného času jednotlivců a skupin tvořících onu společnost, tudíž i způsob trávení volného času přistěhovalců v dané společnosti hraje roli. Aby společnost prosperovala, je velmi důležité člověku poskytnout dostatek možností pro smysluplné trávení volného času (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2003).

Česká republika již dávno není jen „přestupní stanicí pro cizince“. Jakožto země nacházející se v samotném srdci Evropy, se Česko stává rok od roku vyhledávanější destinací pro cizince. Avšak každá společnost se staví k migraci a migrantům odlišně, tento postoj je často ovlivňován migrační historií daného národa. Například Spojené státy americké jsou považovány za zemi, která si na migraci založila svou identitu. Velmi laicky řečeno, je americká společnost společností usídlených migrantů. Oproti tomu Česká republika je zemí, která takovou zkušenost nemá, nebo lépe řečeno, na ni zapomněla. Z tohoto důvodu se může zdát, že Češi jsou poněkud odtažití v otázce přistěhovaleckých národů a zuby nehty se všem odlišným kulturám brání (Tollarová, Hradečná, Špirková a kol., 2013).

---

¹ Technotronní: zdůrazňující rozvoj vědy, techniky a zejména elektroniky a prosazující spojení svobody se společenským plánováním, dostupností vzdělání pro všechny a ústupem od industrializovaných ideologií (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2003)

I přes tento postoj se do České republiky každoročně stěhují tisíce cizinců, ať už z důvodu politických, náboženských, pracovních či studijních (ČSÚ, 2019).

Právě má osobní zkušenost se studiem v zahraničí, prožití pocitů žít někde jako cizinec a znalost místní komunity cizinců mě přivedla k rozhodnutí vytvořit takovýto projekt, který by řešil, nebo alespoň minimalizoval překážky, se kterými se cizinci v Olomouci běžně při své integraci setkávají. Velmi přínosné pro mě byly osobní rozhovory s cizinci, kteří mi poskytli svůj osobní pohled na problematiku integrace

Cíl projektu

Cílem bakalářského projektu je vytvořit soubor aktivit pro Centrum na podporu integrace cizinců pro Olomoucký kraj, kterým bude podpořena zejména integrace mladých dospělých cizinců v Olomouci.

Cílová skupina projektu

Projekt je zaměřen na mladé dospělé cizince z Centra na podporu integrace cizinců v Olomouci. Jedná se o věkovou kategorii od dosažení plnoletosti (tedy od osmnácti let) až po vymezenou hranici mladé dospělosti, tedy dovršená třicátá léta jedince (viz odstavec 2.3.1 Integrace mladých dospělých cizinců v České republice). Podmínkou pro účast na volnočasových aktivitách je znalost českého či anglického jazyka na komunikativní úrovni.

Členění projektu

Bakalářský projekt je rozdělen na teoretickou a praktickou část. V první kapitole teoretické části popisují volný čas a jeho význam v životě člověka. V druhé kapitole se věnují problematice migrace a integrace, tedy historii, vývoji a popisu migrační a integrační politiky v České republice. Ve třetí kapitole popisují Centrum na podporu integrace cizinců, pro které je projekt vytvořen. Obsahem čtvrté, a zároveň poslední, kapitoly je praktická část bakalářského projektu, kde jsou popsány dílčí volnočasové aktivity určené pro mladé dospělé cizince. Tito cizinci jsou klienti navštěvující Centrum na podporu integrace cizinců, které sídlí v Olomouci.

1 Volný čas

1.1 Vymezení pojmu „volný čas“

„E. Bakalář uvádí, že množství, povaha a struktura volného času jsou podmíněny druhem a typem práce (zaměstnání, povolání), ale zároveň samy práci podstatným způsobem determinují. Velký význam sehrávají životní strategie a taktiky umožňující člověku vytvořit si svůj volný čas a stanovit svůj (či rodinný) konkrétní denní nebo týdenní program.“ (Němec a kol., 2002, s. 15). Dle této definice rozčleňujeme den na čas pracovní, čas pro zábavu a zájmovou činnost, čas pro uspokojování základních životních potřeb, čas pro tvořivou činnost, čas pro ozdravující činnost a čas pro druhé (Němec a kol., 2002).

Definice volného času a jeho významu prošla v minulém století výrazným vývojem, který je možné rozdělit do tří etap. V padesátých až šedesátých letech mluvíme o první etapě vývoje volného času. Zde byl vymezen jasný rozdíl mezi prací a volným časem. Tehdejší socialistická společnost dávala přednost práci před čímkoliv jiným, jasným protipólem byl tedy čas trávený mimo práci, který sloužil výhradně k odpočinku a znovunabytí síly do práce. Stejný definiční vzorec můžeme nalézt taky při pohledu na vzdělání. Vzdělání je de facto bráno jako příprava na práci, získání kvalifikace, a získání tak co nejlepší pracovní pozice. Mimo vyučování vyplňuje volný čas příprava na vyučování či oddechové činnosti pro načerpání sil k dalšímu vzdělávání. V období socialismu je práce a volný čas objektem plánování a kontroly (Němec a kol., 2002).

Sedmdesátá až osmdesátá léta dvacátého století jsou obdobím druhé vývojové etapy volného času. Volný čas již není brán pouze jako odpočinek, definujeme jej jako činnosti, kdy jedinec vyhledává zábavu a prožitky. Stejně tak vzdělávání, vzdělávání dětí i dospělých je spojeno s potřebou seberealizace a rozvojem zájmové činnosti. Ve školách i mimo školu vznikají zájmové kroužky (Němec a kol., 2002).

Třetí vývojová etapa je ohraničena devadesátými lety, tato etapa je charakteristická přemírou volného času. Nejedná se již o vyváženost mezi prací a volným časem. Společnost nevěděla, jakým způsobem přehršel volného času využívat a jak jej trávit. V tomto období se také přichází nové fenomény, které je potřeba řešit. Mluvíme zde o problematice emigrantů a běženců. Dále také škola, která daleko více prohlubuje propast mezi povinnostmi a volným časem (žák je část dne svázaný školou a část dne naopak absolutně volný). V neposlední řadě můžeme zmínit také trend prožitkového trávení volného času – komerční nabídky (Němec a kol., 2002).

Definice volného času si nepochybně prošla historickým vývojem. Pohled na volný čas, jeho chápání a nakládání s ním záviselo z velké části na společenské situaci, která byla pro daný časový úsek aktuální. Stručně a výstižně bychom mohli popsat volný čas jako čas, kdy člověk sám svobodně volí a vykonává činnosti, které mu přinášejí radost, potěšení a odpočinek. Je to čas, kdy člověk patří v maximální míře sám sobě a také koná převážně svobodně a dobrovolně. V knize Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času E. Bakalář doplnil definici volného času o sociální dimenzi. Nejedná se tedy pouze o člověka jako jednotlivce vyplňující svůj volný čas. Důležitou roli hraje také sociální interakce. Člověk v mnoha případech tráví svůj volný čas ve skupinách či organizacích. Specifickou oblastí jsou děti, které pro své trávení volného času potřebují pedagogické, avšak citlivé a nenásilné, vedení s vhodnou nabídkou aktivit (Němec a kol., 2002).

1.2 Význam volného času

Volný čas je jedním z podstatných ukazatelů životního stylu jedince. To, jakým způsobem trávíme svůj volný čas, je ovlivněno mnoha rozličnými faktory (věk, vzdělání, zájmy, místo původu, finanční zabezpečení, rodinný statut, zdravotní stav a mnoho dalších). Význam volného času je často podceňován. Pro některé jedince je volný čas brán jako něco nedůležitého, co zabraňuje pracovnímu nasazení a odkládá

povinnosti. Opak je však pravdou. „Rozumné využívání volného času přispívá k tělesnému i duševnímu zdraví, podporuje pozitivní mezilidské vztahy. Odpočínutý a zrekreovaný člověk je také schopen podat dobré pracovní výkony. Je proto ve všeobecném zájmu, aby se lidé už v mládí naučili s volným časem dobře hospodařit.“ (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2003, s. 19).

Adekvátní využívání volného času působí také jako prevence proti sociálně patologickým jevům. Jelikož může být volný čas zdrojem negativních myšlenek, nechtěných pocitů osamocení či depresí, je v zájmu společnosti podporovat ve správném využití volného času co největší procento populace. Aktivita, při které trávíme svůj volný čas, jsou dokonce státem podporovány, zde můžeme jmenovat například nízkoprahové zařízení pro děti a mladé dospělé jedince pocházející z chudších sociálních poměrů (Pospíšilová, 2010).

Na volný čas je možné nahlížet z různých úhlů. Je to oblast, kterou se v dnešní době zabývá mnoho rozličných oborů. Volný čas můžeme zkoumat z hlediska pedagogického, sociologického, politického, zdravotně-hygienického a dalších. Žijeme v postmoderní společnosti, která je charakteristická rozvojem moderních technologií, avšak tento rozvoj působí kontraproduktivně na oblast trávení volného času. Trávíme příliš mnoho času na sociálních sítích a s obličejí „přilepenými“ před obrazovkami notebooků, počítačů, tabletů, chytrých telefonů a pomalu ztrácíme kontakt se sebou samými a s reálným světem okolo nás. Ztrácíme tvořivost, chybí nám dostatek fyzické aktivity, narůstá procento stresu a nudy. Je tedy na místě nepodceňovat důležitost volného času a jeho dopad na osobnost člověka (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2003).

Volný čas tedy z velké části definuje naši osobnost, jedná se o náš svobodně zvolený způsob trávení volných momentů a naplnění času mezi povinnostmi. Je to čas, kdy se naplno projevuje naše osobnost a to, kým jsme. U dospělého člověka je důležitost a význam volného času mnohem více opomíjen, a to z důvodu odlišných hodnot, priorit či denních starostí (Pospíšilová, 2010). Důležitost volného času a jeho trávení se projevuje

ještě v hlubším významu u jedinců pobývajících mimo svou domovskou půdu a svůj zažitý způsob života. Tyto jedinci musí vynaložit další úsilí pro smysluplné trávení volného času, nalezení nových koníčků či získání nových přátel. V případě mladých cizinců pobývajících na území ČR, ať už dlouhodobě či přechodně, by význam volného času mohl ztrácet hodnotu z důvodu upřednostňování jiných priorit, například studia, péče o rodinu či soustředění se na ekonomické výtěžky (Drbohlav a kol., 2010).

Když se na význam volného času podíváme z pohledu kultury, kulturního dědictví, kulturní tradice a osobní kultury jednotlivce, můžeme si povšimnout, že kultura byla chápána jako působení člověka na přírodu, tedy jakési „obdělávání polí“. Kulturní dědictví je často ovlivněno určitou idealizací, jedná se o soubor hodnot a symbolů, které souvisí s určitými emocionálními prožitky. Jedná se o důležitý prvek v pospolitosti národa. Kulturní tradice je chápána jako proces předávání idejí, norem a pravidel chování. Tyto prvky jsou předávány z generace na generaci. Tradice jsou spjaté se způsobem života jedince i společnosti, prolínají se do mnoha odvětví, jako např.: náboženství, věda, umění či právo. Proto je důležité poznávat také místní tradice, které se mohou lišit, a často i liší, mezi kraji v rámci územního celku, ale také mezi zeměmi a státy. Tradice hrají velký význam v ohledu stmelování společenství lidí. Dále byla zmíněna osobní kultura jednotlivce. Zde mluvíme o souboru osobních vzorců chování, metod práce, způsobu myšlení a utváření názorů, postojů a způsobu hodnocení. Jedná se o subjektivní stav, který nemusí být akceptován či odsouhlasen ostatními jedinci. Jednotlivec má svou kulturu bydlení, stolování, odívání, práce a odpočinku. Osobní kultura je tedy způsob, jakým se prezentujeme před druhými lidmi ve společnosti (Spousta a kol., 1996, s. 9-10).

Kultura tedy do značné míry ovlivňuje naši osobnost, ať už v osobnostním měřítku či ve vztahu ke společnosti. Ve vztahu s volným časem kultura také hraje významnou roli. Volný čas bývá chápán jako znak svobody osobnosti. Největší význam nabývá volný čas v průběhu dospívání jedince, tedy v období, kdy se utváří naše osobnost. V dospělosti

už většina osob umí nakládat s volným časem, dle svých potřeb. Jako člověk vstupujeme do našeho života v určitém čase a prostoru. Máme tedy jako příklad určité vzorce chování, které představují náš kulturní základ. Tyto vzorce se vztahují k hodnotě života jako takového, ale také k hodnotám mimo naši individualitu. „*V dospělosti je trávení volného času výslednicí těch vzorců chování a priorit hodnot, které si jedinec postupně tvořil v průběhu života. Chtít od dospělého, aby se zabýval např. uměním, aniž k tomu byl dříve veden, je bezvýsledné. Platí to i pro četbu hodnotných literárních děl, která vyžaduje přemýšlení, soustředění, námahu. Nebyl-li jedinec od mládí ve styku s takovou četbou, nebude po ní sahat ani v dospělosti.*“ (Spousta a kol., 1996, s. 13).

1.2.1 Význam volného času pro migranta v nové zemi

Volný čas a kultura, jak bylo popsáno v předchozím odstavci, k sobě neodmyslitelně patří. V rámci kultury, ve vztahu k migrantovi v nové zemi, je tedy nutné zmínit získávání znalostí umožňující porozumění hostitelské společnosti. Jedná se o pochopení nové kultury a společenských norem tak, aby se cizinec necítil ze společnosti vyhoštěn, ale zároveň aby nepřicházel o svou vlastní kulturu a zvyklosti (viz. kapitola 2.2.1). V České republice, v ohledu k integraci cizince do společnosti, je kladen důraz na znalost českého jazyka. Pro poznání kultury společnosti a využívání všech dostupných možností trávení volného času je jazyková znalost stěžejní. V České republice také funguje množství spolků, které se snaží posilovat vazby mezi cizinci a Čechy (např. Česko-vietnamská, Česko-mongolská či Česko-arabská společnost). Tyto spolky se mimo jiné snaží udržovat kulturní zvyky daných zemí. Udržení kulturní identity je pro migranta v nové zemi velmi podstatné, a tudíž trávení volného času v takto orientovaných spolcích je výborným řešením pro zachování identity cizince a zároveň podpoření integrace (Rákoczyová, Trbola, 2009).

1.3 Funkce volného času

Funkce volného času má u každého jedince jinou podobu. Pro určení těchto funkcí je důležité vzít v potaz životní styl jedince (práce, koníčky, životní situaci, věk atp.), dle těchto faktorů následně každý jedinec získá funkci, kterou jeho volný čas splňuje. V obecném měřítku bychom mohli funkce volného času rozčlenit na odpočinek, zábavu či osobnostní rozvoj, a to právě na základě subjektivních potřeb jedince (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2003). Opaschowski rozděluje volný čas dle následujících funkcí a možností:

- 1) **rekreace:** zotavení, uspokojení potřeb, osvěžení, odpočinek, navození příjemného pocitu
- 2) **kontemplace:** rozjímání, potřeba klidu, pohody, autoreflexe, nalezení sebe samého
- 3) **komunikace:** potřeba kontaktů s lidmi, empatie, vyhledávání nejrůznějších vztahů, vyhledávání času pro trávení s ostatními
- 4) **integrace:** pocit sounáležitosti s ostatními, uznání, vztahů ve skupině, společnosti, hledání emocionální jistoty
- 5) **kompenzace:** potřeba rozptýlení, vyrovnaní a potěšení, bezstarostnosti, vědomé užívání života
- 6) **participace:** potřeba angažovanosti, sociálního sebepojetí, účastenství, spoluodpovědnost, připravenost k solidaritě a kooperaci
- 7) **enkulturace:** potřeba účasti a uplatnění na kulturním životě, kreativního rozvoje, tvůrčího uplatnění, podpora schopnosti vyjádření
- 8) **edukace:** potřeba vzdělávání, podněcování, touha po zážitcích, kooperativní život, úsilí po poznání (Vážanský, Smékal, 2001, s. 36-38).

2 Migrace a integrace

2.1 Historie migrace a integrace v České republice

Území dnešního Česka bylo až do 19. století místem hojných migrací. Nejčastěji se jednalo o tzv. kolonizační migrace ze západu Evropy. Nejvýznamnější kolonizační vlny proběhly v 13. a poté v 16. století. Zajímavostí je, že právě ona kolonizační vlna ve 13. století podpořila populační nárůst dnešního Česka o asi 20-25 %. Pokud hovoříme o emigracích, ty byly nejčastěji vyvolány válečnými událostmi, jako byly husitské války v první polovině 15. století či třicetiletou válkou v 17. století (Drbohlav a kol., 2010).

2.1.1 Vývoj migrace před rokem 1945

Velký vliv na populační vývoj měla pozdější industrializace a urbanizace. Postupné uvolňování pracovní síly v zemědělství vedlo k populačnímu přetlaku, který zvýšil nárůst migrací. V 19. století v českých zemích neexistovala žádná migrační statistika, a tudíž jsou odhadovaná čísla migračního salda, tedy rozdílu počtu přistěhovalých a vystěhovalých jedinců, založena na rozdílu bilance přirozené reprodukce a sčítání lidu. Dle těchto údajů je průkazné, že mezi lety 1850-1914 proběhla výrazná emigrace obyvatel z území dnešního Česka. Tato emigrace se týkala asi 1,5 milionu obyvatel, což činilo zhruba 30 % přirozeného přírůstku (Drbohlav a kol., 2010).

Emigrace v 19. a 20. století lze rozdělit na několik typů dle jejich povahy. Početně nejvýznamnější migrace je tzv. „metropolitní“, jednalo se o migraci směřovanou do hlavního města tehdejší monarchie, tedy do Vídně. Emigranti tohoto typu pracovali nejčastěji jako řemeslníci, služebníci či nižší úředníci. Dále potom můžeme hovořit o „průmyslové“ emigraci, kdy emigranti směřovali do západní Evropy (Vestfálsko, Sasko, Francie), kde probíhala těžba nerostných surovin a rozvoj těžkého průmyslu. Třetím typem byla „kolonizační“ migrace, kdy se migranti přesouvali

do Spojených států či do Kanady. Specifický typ migrace představovali emigranti mířící do jihovýchodního pohraničí monarchie (Banát, Vojvodina) a emigranti putující do Ruska (Volyň), tato emigrace měla převážně zemědělský charakter. Podle odhadovaných čísel emigrovalo a dlouhodobě žilo před 1. Světovou válkou, tedy před rokem 1914, mimo území Česka 1,2 milionu obyvatel (Drbohlav a kol., 2010).

V roce 1918, tedy v roce vzniku samostatného Československa, samotné české země (zde myslíme oblast Čech, Moravy a českého Slezska, bez Slovenska a Podkarpatské Rusi) měly přibližně 10 milionů obyvatel, toto číslo bylo tvořeno z 68 % Čechy, 31 % Němci a 1 % Poláci. Mezi menšiny patřili Židé a Slováci. V roce 1930 při sčítání lidu žilo v Českých zemích okolo 300 tisíc jedinců narozených v zahraničí, avšak toto číslo zahrnuje velké množství osob narozených za období rakousko-uherské monarchie. Po první světové válce se velký počet migrantů výrazně snížil. *„V letech 1920-1924 se do zahraničí (převážně USA, Francie a Německo) vystěhovalo okolo 111 tisíc osob, v období 1925-1929 jen kolem 45 tisíc. Důležitým faktorem tohoto snižování bylo především zpřísnění imigračních zákonů v USA a dalších zemích.“* (Drbohlav a kol., 2010, s. 21). Mezi lety 1920-1939 opustilo České země okolo 230 tisíc obyvatel (Drbohlav a kol., 2010).

2.1.2 Vývoj migrace po roce 1945

Po globálním světovém konfliktu, jako byla 2. světová válka, můžeme názorně vidět, jak politika dokáže ovlivnit mezinárodní migraci a celkový přístup k národnostním odlišnostem. Evropa, včetně Československa, byla vystavena enormnímu přesunu lidí. Odhady ukazují, že mezi lety 1945-1947 migrovalo v Československu okolo 5 milionů jedinců. Během této časové etapy bylo z Československa odsunuto (násilně či dobrovolně) asi 2,8 milionu Němců žijících v pohraničních oblastech Českých zemí. Okolo 90 tisíc Maďarů migrovalo z jižního Slovenska

do Maďarska, dále okolo 50 tisíc osob bylo vystěhováno z Československa na Ukrajinu a dalších částí Sovětského svazu (Drbohlav a kol., 2010).

I po roce 1948 byly stále patrné odchody Němců z Československa, tyto migrace nejvýznamněji přispěly k homogenizaci země. Opuštěné pohraniční oblasti se postupně začali osidlovat obyvateli z ostatních regionů i krajany ze zahraničí. V letech 1945-1949 migrovalo zpět do Českých zemí okolo 130 tisíc osob, byly to nejčastěji Češi z Volyně, Slováci z rumunského Sedmihradska, zemědělci z Bulharska. V rámci slovenské populace se přistěhovalo také okolo 17 tisíc Romů. Československo také mezi lety 1946-1949 poskytlo azyl asi 14 tisícům Řeků prchajících ze své země v rámci občanské války, většina z nich poté i v Československu zůstala (Drbohlav a kol., 2010).

„Ve srovnání s přirozeným přírůstkem byla migrační bilance po celé poválečné období záporná. Rozhodující úlohu sehrála především nelegální emigrace, její velikost je však obtížné určit. Nejvyšší odhady migračních ztrát pro České země se s přihlédnutím k nelegální emigraci pro období 1948-1989 pohybují okolo 550 tisíc obyvatel. České země si tak v tomto období zachovaly emigrační charakter.“ (Drbohlav a kol., 2010, s. 25).

2.2 Definice integrace

Pojem „integrace“ je v dnešní době velmi zmiňované téma. Jedná se o termín, který je popisován ve většině vědeckých disciplín. Pojem je možné definovat různými způsoby. Pro lepší pochopení termínu si vysvětlíme také jeho latinský původ. Základ slovesa integrovat pochází z latinského slovesa *integrate*, neboli sjednocovat/scelovat a přídavného jména *integer*, které znamená v překladu do češtiny nedotčený či celý (Osobnostní rozvoj pedagoga, 2020).

S ohledem na téma této práce budeme hovořit o sociální integraci, která může být také popisována jako nejvyšší forma socializace. Sociální integrace je tedy komplexní oboustranný proces začleňování jedince do společnosti. O oboustranném procesu hovoříme z důvodu začleňování

obou přítomných stran integrace, tedy jak minoritní skupinu, tak i majoritní společnost (Hájková, 2005). Úspěšná integrace je také klíčem k ekonomickému růstu státu, tudíž je na ni v rámci integrační politiky kladen velký důraz. Integrace by tedy měla zahrnovat faktory, jako jsou jazykové kurzy, pomoc při zaměstnávání jedinců z cizích zemí, ekonomická účast, vzdělávání a v neposlední řadě taky zdravotní a sociální služby. Proces integrace není časově limitován. Délka a úspěšnost tohoto procesu je určována iniciativou každého cizince/skupiny, ale je také z velké části ovlivněna přívětivostí hostitelské země (Baršová, Barša, 2005). Pokud chceme popsat úspěšnou integraci jedince do společnosti, hovoříme v první řadě o ekonomické nezávislosti (získání vhodné a stabilní pracovní pozice). Dále se jedná o zvládnutí kulturního hlediska, tedy dosažení dostatečné jazykové znalosti, alespoň na úrovni vést základní konverzaci s ostatními občany. V rámci úspěšné integrace je také důležitá orientace ve společnosti a navazování vztahů se členy majoritní společnosti (Drbohlav a kol., 2010).

Při procesu integrace se nejedná o absolutní přijetí nové identity a opuštění od starých zvyklostí, tedy kultury, ve které jsme vyrůstaly. Je potřeba pochopit, že integrace není násilný proces, avšak pro získání povolení k pobytu v hostitelské zemi musí jedinec přijmout základní pravidla dané společnosti. *„Problém integrace imigrantů tedy nespočívá v tom, aby se daný jedinec stal ‚stejným‘ jako příslušníci skupiny, do které migroval. Není to ani možné, protože jednotliví příslušníci této skupiny také nejsou stejní. Integrace spočívá v tom, že si imigrant osvojí roli, která se může stát součástí rolí respektovaných danou společností, že jeho chování bude předvídatelné a stane se součástí lokální performance zvané kultura.“* (Uherek, 2003, s. 1).

2.2.1 Dimenze integrace

V rámci sociální integrace rozlišujeme čtyři dimenze integrační politiky, jedná se o strukturální dimenzi, kulturní dimenzi, interaktivní dimenzi a identifikační dimenzi. Strukturální dimenze integrační politiky se zaměřuje na začleňování přistěhovalců na trh práce, do vzdělávání či institucí sociálního zabezpečení. Tato dimenze se tedy zabývá problematikou trhu práce, podnikání, bydlení, nabývání občanství a v neposlední řadě také podporou přistěhovalců v politickém a sociálním dění ve společnosti. Kulturní dimenze podporuje kulturní aktivity cizinců pobývajících na našem území, jedná se například o podporu jazykového vzdělávání, nauku kulturních zvyklostí hostitelské země či sportovní činnosti. Interaktivní dimenze integrační politiky cílí na začlenění cizince do sociálního dění, tudíž vytvořený potřebných podmínek pro začlenění. V této dimenzi je podstatné, aby se cizinec dostal do kontaktu se členy společnosti, a tudíž vytvářel kontakty, vazby a sociální interakci s většinovou společností. Dbá se na to, aby nedošlo k segregaci cizinců od společnosti či naopak koncentraci přistěhovalců, kteří by utvářeli uzavřená společenství. V rámci poslední, identifikační, dimenze se integrační politika snaží o to, aby se cizinci cítili být součástí společnosti (či dokonce občany společnosti) a aby cítili, že společnost přijala je. Může se jednat například i o přijetí a uznání organizací, které jsou cizinci vytvářeny (Bosswick, Heckmann, 2006).

2.3 Integrace cizinců v České republice

Příchod cizinců na území České republiky není nic nového, avšak až v posledních letech se téma cizinců a jejich usídlování v zemi stalo centrem zájmu médií, občanů i politiky. Fenomén integrace cizinců rozdělil Český národ na dva vyhraněné tábory. Na jedné straně stojí odpůrci, kteří hrozí sociálními, ekonomickými a bezpečnostními riziky. Na straně druhé najdeme jedince poukazující na ponuré životní podmínky cizinců žijících na našem území (Rákoczyová, Trbola, 2009).

Integrace cizince, který do České republiky přišel za účelem usadit se, je velmi komplexní proces. Tento proces je ovlivněn mnoha aspekty jak ze strany migranta, tak i ze strany hostitelské země. Jedním z nejdůležitějších faktorů je podobnost kulturní a fyzická, tedy jak dalece/blízce se podobá cizinec občanům majoritní společnosti. Dále záleží také na imigrační politice dané země a způsobu, jakým společnost přistěhovalce vnímá. Mezi další faktory ovlivňující integraci patří také místo pobytu jedince, zdali se nachází daleko ve vymezených lokalitách pro cizince, či bydlí přímo mezi obyvateli majoritní společnosti. Migrace a usídlení jedince v nové zemi je často velmi stresující, tento stres se dá přirovnat například ke stresu při ztrátě blízké osoby, finančnímu zadlužení či nepříjemnému rozvodu (Šišková, 2001).

Pokud srovnáme podíl přistěhovalců České republiky s podílem ostatních států Evropské unie, zjistíme, že toto číslo není příliš vysoké. Avšak pro českou společnost toto číslo může znamenat nakročení k národnostní a etnické diverzitě. Česká republika je nejčastěji centrem pro migranty ze zemí nacházejících se mimo Evropskou unii (dále jen EU), jedná se zhruba o 44 % z celkového počtu přichozích cizinců na naše území. Počet cizinců přicházejících do České republiky ze zemí EU činí 33 %. Cizinců přicházejících z mimoevropských zemí je zhruba 20 % a to nejčastěji z Asie. Migranti z Ameriky činí 2 % z celkového počtu cizinců, zbylé 1 % poté činí cizinci z Afriky. Nejčastěji k nám přicházejí cizinci z Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu, tyto země zastupují asi dvě třetiny všech přistěhovalců (Rákoczyová, Trbola, 2009).

Cizinci opouštějící svou zemi za účelem usadit se v zahraničí si nejčastěji jako místo nového bydliště vybírají velká města. Migranti směřující do České republiky se tedy nejčastěji usazují v hlavním městě, zde se nachází asi třetina celkového počtu přistěhovalců. Mezi další města s vysokým poměrem cizinců patří druhé největší město České republiky Brno. V posledních letech také stoupl příliv cizinců do Plzně, Mladé Boleslavi a Pardubic, kde cizinci často nachází práci jako dělníci či jako pomocná nekvalifikovaná pracovní síla. Velká část migrantů tedy míří

do České republiky z důvodu získání pozice na trhu práce, jedná se zhruba o polovinu všech cizinců pobývajících na našem území (Rákoczyová, Trbola, 2009).

Pokud budeme hovořit o konkrétních číslech, česká populace k datu 31. 12. 2019 čítala téměř 10,7 milionu obyvatel. Cizinců s pobytem delším než 12 měsíců na našem území, tedy cizinci s trvalým, přechodným či dlouhodobým pobytem, bylo k uvedenému datu téměř 600 tisíc. Oproti roku 2004 se tak jedná o třikrát větší číslo cizinců s těmito druhy povolení pobytu. Největší podíl čísla z roku 2019 tvoří cizinci s trvalým pobytem, kterých bylo uvedeno téměř 300 tisíc. Cizinci s přechodným či dlouhodobým pobytem tvoří srovnatelný zbytek. Status azylanta k datu 31. 12. 2019 získalo 2 515 osob, jedná se o nárůst téměř 1000 osob oproti roku 2004. Počet azylantů na našem území se vyšplhal na své maximum v roce 2016, kdy azylový pobyt získalo bezmála 3000 osob. Počet azylantů z konce loňského roku se téměř shoduje s číslem z roku 2014, tedy před vyvrcholením migrační krize (Český statistický úřad, 2020).

2.3.1 Integrace mladých dospělých cizinců v České republice

Pro bližší popsání této podkapitoly je nejdříve nutné upřesnit termín „mladý dospělý“. Definice mladého dospělého se posuzuje z různých úhlů pohledu, jedná se o kombinaci mnoha faktorů, které se mohou a často také překrývají. Mladý dospělý jedinec je posuzován z hlediska právního, emocionálního, sexuálního a mnoha dalších. Je důležité zohlednit sociální statut, individualitu jedince a také kulturu, ze které jedinec pochází. Obecně můžeme mladou dospělost posoudit dle dokončení vývoje ve třech oblastech, a to v psychické, somatické a sociální. Dospělost je obecně charakterizována jako období, kdy jedinec dosahuje větší sebejistoty a sebedůvěry, nabývání vědomí vlastních sil a kompetencí. Jedná se také o období nalezení vlastního „já“ s předpokladem soběstačnosti, osobní vyrovnanosti a sebevyjádření. Vývojová psychologie nejčastěji rozděluje dospělost na tři etapy, a to jsou mladá dospělost, střední dospělost a starší

dospělost (Vágnerová, 2007). Ve vymezení věkového rozhraní mladé dospělosti se jednotliví odborníci neshodují. Vágnerová definuje mladou dospělost jako období mezi 20 až 40 lety života jedince. Příhoda v jeho knize Ontogeneze lidské psychiky definuje mladou dospělost v rozmezí 20 až 30 let člověka (Příhoda, 1983). Erikson v knize Životní cyklus vymezil mladou dospělost jako etapu mezi 19 a 25 lety jedince (Erikson, 2015). Přesné věkové ohraničení „mladé dospělosti“ tedy nelze určit, v široké shodě můžeme tento termín ohraničit jako dvacátá a třicátá léta života člověka.

Problematika migrace a integrace cizinců je v sociálních vědách předmětem studování již od první poloviny 20. století. Zde můžeme zmínit například USA, kde se otázkou začleňování přistěhovalců do většinové společnosti zabývají již od vzniku sociologie, jakožto samostatné vědní disciplíny. V České republice problematika migrace a integrace začala být aktuálním tématem od konce devadesátých let. V tomto období, tedy konkrétně na konci 90. let 20. století, byla nejčastější imigrace Ukrajinců na naše území. Zde se však jednalo o krátkodobou imigraci za účelem získání peněz. Vietnamská imigrace je v ohledu integrace poněkud komplikovanější. Často se totiž jednalo o rodinné migrace, kdy cizinci migrují na naše území i se svými potomky. Vietnamské děti a mladiství poté procházejí mnohem intenzivnějším integračním procesem, a to z důvodu navštěvování českých škol a následném uplatňování na trhu práce. Je tedy velmi časté, že děti vietnamských imigrantů v mnoha případech odmítají návrat sebe a své rodiny do Vietnamu, protože jsou již příliš integrované v Česku. V posledních letech ale také přibývají dlouhodobé pobyty ukrajinské minority na našem území, a to především z důvodu čím dál obtížnějšího získání vízového povolení v České republice. Případný návrat Ukrajinců do rodné země, např. z důvodu návštěvy rodiny, by totiž mohl zapříčinit, že by se již do České republiky nemuseli vrátit. Je tedy patrný nárůst ukrajinských imigrantů, kteří na našem území zůstávají pět a více let, i zde se tedy otevírá otázka integrace mladých dospělých setrvávajících na našem území (Bernard, Mikešová, 2014).

Ukrajinská menšina, jakožto nejpočetnější minorita pobývající na území České republiky, přijížděla do Česka zejména za účelem vydělání peněz. Stále častěji se však setkáváme s cizinci ukrajinského původu, kteří se rozhodli usadit na našem území. Jeden z klíčových faktorů tohoto rozhodnutí je také jazyková příbuznost, a tudíž je pro Ukrajince, v porovnání s ostatními národy, snadnější se integrovat mezi českou společností. Také trávení volného času Ukrajinců je v mnoha ohledech podobné s českou společností, a tudíž je pro tuto minoritu snadnější se v Česku integrovat (Bernard, Mikešová, 2014).

Pro cizince, kteří mají zájem o získání studijního povolení v České republice, se nabízí výběr z četného množství univerzit po celé republice. Například olomoucká Univerzita Palackého nabízí studijní programy nabízené na sedmi fakultách. Cizinci mají možnost zažádat o přijetí na české studijní programy, kde je ovšem vysoká konkurence z řad českých studentů. Za tato studia se, kromě nákladů na ubytování, jídla a podání přihlášky ke studiu, nic neplatí. Avšak tuto možnost mohou využít jen cizinci s vyšší znalostí českého jazyka. Cizinci, kteří by měli zájem o anglický studijní program, si musí svá studia na Univerzitě hradit sami. Jedná se o poměrně vysokou částku v rozmezí od 2 500 do cca 6 000 Euro za rok studií, částka se odvíjí od požadavků jednotlivých fakult. Tito cizinci se ve svém volném čase nejčastěji zdržují v areálech univerzitních kolejí, jedná se o nejjednodušší a finančně nejpříjemnější řešení (Higher Education in the Czech Republic, 2005). Olomoucký univerzitní kampus nabízí četné aktivity, které využívají čeští i zahraniční studenti. V každém areálu vysokoškolských kolejí Univerzity Palackého je k dispozici také menza, skromné fitcentrum, hřiště pro venkovní sporty, knihovna, studijní místnost a také recepce s neomezeným provozem a možností drobného občerstvení. Tyto areály jsou společné pro všechny studenty olomoucké Univerzity, a tak mají cizinci možnost navázání sociálního kontaktu s českými vrstevníky.

2.4 Migrační a integrační politika v České republice

2.4.1 Migrační a integrační politika mezi lety 1990-1992

Po roce 1989 byla Česká republika významně ovlivněna politickými a ekonomickými změnami, tyto změny výrazně poznamenaly i migrační politiku a její fungování v zemi. Migrace a emigrace se rázem stala svobodnou díky zrušené migrační izolaci. Bylo potřeba zřídit instituci, která by se zabývala otázkou mezinárodní migrace. Dále bylo potřeba navázat kontakt s ostatními zeměmi Evropy, kde již migrační politika fungovala a měla svůj systém. Byla přijata nová migrační legislativa, která však nebyla dostatečně propracovaná a systematická. V roce 1992 také vznikl nový zákon o pobytu cizinců na území České a Slovenské federativní republiky, který nahradil zákon č. 68/1965 Sb., o pobytu cizinců na území Československé socialistické republiky. Tento nový zákon zavedl moderní strukturu pobytových statusů, které jsou používány dodnes (krátkodobý pobyt do šesti měsíců, dlouhodobý pobyt do jednoho roku a trvalý pobyt). Avšak trvalý pobyt byl udělován pouze rodinným příslušníkům občanů ČR či v humanitárních případech, ostatní žadatelé mohli získat pouze povolení k dlouhodobému pobytu. I když by se tento vízový systém mohl zdát poněkud krutý, Česko mělo bezvízovou povinnost s většinou zemí původu migrantů přicházejících na naše území. Jednalo se tedy o velmi liberální vízový systém. Také migranti pracující v ilegalitě na našem území nebyli považováni za problém, který by bylo potřeba systematicky řešit (Drbohlav a kol., 2010).

Integrační politika se v Česku začala realizovat ve spojení s problematikou uprchlíků. Česká vláda přijala koncem roku 1991 základní principy, které byly zaměřeny na integraci uprchlíků. Mezi uprchlíky byli řazeni i Češi a jejich rodinní příslušníci, kteří dlouhodobě žili v zahraničí (konkrétně na Ukrajině, v Bělorusku a Kazachstánu). Těmto jedincům bylo umožněno, při splnění určitých podmínek, získat trvalý pobyt (Drbohlav a kol., 2010).

2.4.2 Migrační a integrační politika mezi lety 1993–1998

V roce 1993 nastalo zlomové období pro migrační situaci na území České republiky. Rozdělení Československa postavilo slovenský národ před otázku volby, ke kterému národu se přihlásí. V tomto období získala Česká republika okolo 400 000 žádostí od slovenských krajanů, kteří se chtěli přihlásit k českému občanství. Slováci se díky této skutečnosti stali největší skupinou migrantů na našem území. I když se rozdělení Československa mohlo zdát jako komplikace pro spoustu jedinců, pobytová a vízová situace mezi Českem a Slovenskem byla velmi liberální. Byla dokonce vytvořena smlouva o volném pohybu mezi zeměmi. Slováci měli v celkovém měřítku mnohem liberálnější přístupování než ostatní cizinci, ať už se jednalo o získání dlouhodobého pobytu, místa na pracovním trhu či pracovní povolení. Legislativa vůči migrantům z ostatních zemí byla také stále velmi liberálně nastavena. Tato „volnost“ měla za důsledek příliv cizinců do Česka. Velký zlom se odehrál v letech 1997–1998 v důsledku ekonomické krize, tato těžká situace zapříčinila vznik nezaměstnanosti a také nižší podíl cizinců na českém pracovním trhu (Drbohlav a kol., 2010).

Od roku 1998 můžeme zaznamenat zvýšená opatření vůči cizincům, konkrétně tedy ztížení získání pracovního povolení. Jednalo se o následek restriktivních² opatření Evropské unie (dále jen EU) a zvyšujících se obav vůči cizincům a celkovému pohledu na ně na českém trhu práce. Přelom tisíciletí byl začátkem procesu vstupu České republiky do EU, to sebou přineslo také změny v migrační politice. Hlavní činností v této sféře se nově stal boj s nelegální migrací, modernizace azylové politiky a harmonizace migrační politiky (Drbohlav a kol., 2010).

V otázce integrační politiky se Česko soustředilo pouze na cizince, kteří měli status uprchlíka. V roce 1994 byl spuštěn program s názvem „Státní asistenční program pro integraci“. Cílem tohoto programu bylo nabídnutí nájemního bydlení pro uprchlíky. Tento program byl později

---

² **Restrikce** (lat. *re-stringo*, *re-strictum*): Znamená omezení, například snížení počtu zaměstnanců, redukce nákladů, rozsahu služeb a podobná úsporná opatření. Užívá se pro omezení daná rozhodnutím státu nebo jiné autority, nikoli faktickými překážkami, nedostatky a podobně (Žák, 2002, s. 659).

rozšířen také o právní a sociální poradenství a bezplatné kurzy češtiny (Drbohlav a kol., 2010).

2.4.3 Migrační a integrační politika přelomu století (1999–2002)

V tomto období se Česká republika stále potýkala s ekonomickými problémy, které byly důsledkem ekonomické krize započaté mezi lety 1997 až 1998. Tyto problémy sebou nesly narůstající nezaměstnanost a ilegálně pracující cizince. To vše mělo za následek rozhodnutí státu, který zavedl restriktivní opatření v migrační politice. Konec tisíciletí sebou tedy přinesl zpřísnění pravidel pro cizince, kteří se ucházeli o práci v České republice. Od roku 2000 se začaly uplatňovat nové zákony. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území Česka a zákon č. 325/1999 Sb., o azylu (Drbohlav a kol., 2010).

Zákon o pobytu cizinců nově zavedl, že cizinci žádající o vízum v Česku si musejí vízové náležitosti vyřizovat na českých zastupitelských úřadech ve své zemi. Tyto opatření zatrhly liberální vízové počínání a měly za následek snížení počtu cizinců na našem území. Zákon dále upravil typy pobytu na území Česka, jednalo se o přechodný pobyt udělovaný při krátkodobém či dlouhodobém vízovém oprávnění a trvalý pobyt. Žadatelé o vízum dále nesměli měnit důvod svého pobytu na našem území, například vízum na základě zaměstnání bylo často měněno na podnikání. To již nebylo možné, žadatel byl oprávněn měnit účel svého pobytu, ale vše musel řešit v zemi svého občanství či trvalého pobytu. Zákon dále nařizoval dokumentaci k trestní bezúhonnosti, pojištění či dostatek finančních prostředků, a to vše na požádání při hraniční kontrole (Drbohlav a kol., 2010).

Zákon o azylu nově upravoval termíny „azylant“ a „žadatel o azyl“. Azylantem byla označována osoba s přiznaným statutem uprchlíka. Oproti tomu žadatel o azyl je osoba bez schváleného víza, která v daný moment žádá o status uprchlíka. Dle Dublinské úmluvy byly v roce 1992 definovány tři tzv. londýnské rezoluce, jednalo se o neodůvodněné azylové žádosti. První byla žádost podaná pouze z ekonomických důvodů, druhá byla žádost

s úmyslně zadanými nesprávnými údaji a poslední byla žádost od osob pocházejících z bezpečných třetích zemí či bezpečné země původu. Na druhou stranu získali azyloví uprchlíci práva na pobyt mimo azylová zařízení, dále mohli tito jedinci získat finanční podporu až do výše životního minima. Další výhodou pro žadatele o azyl byla možnost vstoupení na český pracovní trh bez žádosti o pracovní povolení. Je tedy patrné, že nový azylový zákon byl pro žadatele o azyl příznivě nakloněn. Od roku 2000 nově vznikla vízová povinnost pro občany Ukrajiny, Ruska a Běloruska, kteří do této chvíle měli relativně jednoduchý přístup k nelegální ekonomické činnosti na našem území. Od roku 2002 byla přijata restriktivní novela azylového zákona, která zamezovala vnímání žádosti o azyl jako povolení k práci a pobytu v České republice. Novela zamezila pracovní možnost u žadatelů o azyl, toto povolení bylo vydáváno až po jednom roce azylového procesu. Tímto úkonem byl zamezen enormní růst žadatelů o azyl, který do té doby, mezi lety 2000 a 2001, stoupl téměř o deset tisíc žádostí (Drbohlav a kol., 2010, s. 75–76).

V roce 1999 v rámci integrační politiky vznikl první ucelený dokument vytvořený vládou České republiky. Jednalo se o reakci na zvyšující se číslo cizinců pobývajících na našem území. Tento dokument byl oficiálně nazván „Zásady koncepce integrace cizinců na území České republiky“. Hlavním cílem tohoto dokumentu bylo posilování vztahů mezi cizinci a majoritní společností. V roce 2000 byl na toto téma vypracován podrobnější dokument s názvem „Koncepce integrace cizinců na území ČR“. Integrační politika se v tomto období zaměřovala hlavně na sbližování migrantů s českou společností a na ochranu politických, ekonomických, sociálních a kulturních práv migrantů (Drbohlav a kol., 2010, s. 76–77).

2.4.4 Migrační a integrační politika v 21. století

Klíčovým bodem v migrační a integrační politice České republiky v 21. století se stal vstup Česka do EU v roce 2004. Tato skutečnost měla velký vliv společenský a politický vývoj státu. V migrační politice se hlavní změna udála v právním přístupu k občanům EU/EHP (Evropského

hospodářského prostoru) a Švýcarska a občanům třetích zemí. Avšak již v roce 2003 můžeme mluvit o významných změnách v migrační politice státu, a to díky spuštění pilotního projektu a zformulování šesti základních zásad v oblasti migrační politiky. Na základě usnesení vlády byly sepsány tyto zásady:

1. Česká republika s ohledem na mezinárodní závazky, které pro ni vyplynou z členství v Evropské unii, důsledně prosazuje řídicí roli státu v oblasti migrace.
2. Migrační politika státu je založena na koordinovaném postupu všech státních orgánů, orgánů územní a zájmové samosprávy a na podpoře ze strany dalších subjektů zabývajících se migrací.
3. Migrační politika státu je zaměřena na odstraňování všech forem nelegální migrace a jiných nelegálních aktivit, a to jak opatřeními na poli mezinárodní spolupráce, tak i opatřeními národními.
4. Migrační politika státu neklade překážky legální migraci a podporuje imigraci, která je pro stát a společnost v dlouhodobé perspektivě přínosná.
5. Realizace migrační politiky státu předpokládá široké zapojení nevládních a dalších organizací občanské společnosti.
6. Česká republika se spolupodílí na úsilí světového a evropského společenství na řešení migračních důsledků humanitárních krizí a na odstraňování příčin těchto jevů. (Drbohlav a kol., 2010, s. 78)

Tyto zásady popisují roli státu v migrační politice, avšak nijak významně ji neovlivňují, a to z důvodu jejich přílišné obecnosti. Avšak v roce 2003 můžeme pozorovat zvýšenou aktivitu státu v otázkách migrační politiky, důkazem toho je vytvoření pilotního projektu s názvem „Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“. Cílem tohoto projektu bylo přivést do země vzdělané cizince a kvalifikované odborníky z rozdílných zemí, spolu s jejich rodinami, a dát jim tak možnost usadit se v České republice. Hlavní motivací projektu byla zkrácená doba pro získání trvalého

pobytu na 2,5 roku (z původních 5 let). Zpočátku byly do projektu zvoleny Bulharsko, Kazachstán a Chorvatsko jako cílové země. Posléze byl projekt modifikován a seznam zemí se rozšiřoval, specificky o Bělorusko, Moldavsko a Ukrajinu. Nakonec bylo možné se do projektu přihlásit bez ohledu na zemi původu. Zkrátila se i doba na získání trvalého pobytu na 1,5 roku. Česká republika v rámci projektu nabízela pouze výše zmiňované benefity, svým zájemcům neposkytla pomoc v hledání pracovní pozice, ubytování či vyřizování administrativních náležitostí k pobytu, a tak se projekt nesetkal s přílišným zájmem. Na konci roku 2008 se projektu účastnilo 1 281 jedinců, včetně rodinných příslušníků se jednalo o zhruba 2 600 osob. I přes menší zájem bylo po pěti letech působení projektu schváleno jeho pokračování (Drbohlav a kol., 2010).

Se vstupem České republiky do EU stát také schválil několik novel týkajících se migrační politiky. Nejvýznamnější změna se udála pro občany EU a Švýcarska a jejich rodinné příslušníky, tyto jedinci již nebyli nuceni žádat o povolení k pobytu či k práci. Tyto liberalizující změny se týkaly i občanů třetích zemí, kteří již po roce pobytu na našem území mohli získat povolení k dlouhodobému pobytu. V roce 2006 byla zásadně ovlivněna azylová legislativa, kromě udělování dočasné ochrany v rámci stanov EU z roku 2003, byla schválena nová tzv. doplňková ochrana. Tato ochrana je udělována jedincům, kteří nesplňují podmínky pro udělení azylu, avšak při jejich navrácení do rodné země by jim hrozilo nebezpečí újmy na zdraví. Dočasná i doplňková ochrana patří pod institut mezinárodní ochrany (Drbohlav a kol., 2010).

V ohledu k migrační politice byla také upravena otázka zaměstnávání cizinců. V roce 2004 byla přijata novela č. 435/2004 Sb., zákona o zaměstnanosti. Tato novela výrazně ztížila podmínky zaměstnávání cizinců. V roce 2005 byl také upraven zákon o pobytu cizinců č. 248/2005 Sb., jeho novela zajistila příznivější podmínky pro sjednocování rodin občanů třetích zemí a zlepšila také situaci jedinců zadržovaných v zařízeních pro zajištění cizinců. Novela zajistila, že se o tyto cizince nově stará Ministerstvo vnitra České republiky (dále jen MV ČR), dříve byla tato

zařízení spravována policií ČR (Drbohlav a kol., 2010). Mezi lety 2009 a 2011 došlo k postupnému odnímání nepolicejních činností Policii České republiky, dnes je již všechna činnost odboru azylové a migrační politiky plně řízena Ministerstvem vnitra (Ministerstvo vnitra České republiky, 2020a). Dle výše zmiňované novely je také nutné, aby cizinci s potřebou vízového povolení pro vstup na naše území měli již předem vyřízené zdravotní pojištění, a to pro celou dobu pobytu v Česku. Dále v roce 2006 byla zkrácena potřebná doba pro udělení trvalého pobytu z deseti let na pět. Doba pro získání českého občanství se upravila na pět let od získání trvalého pobytu. Občanství bylo tedy možné získat po deseti letech na našem území, dříve byla tato doba 15 let (Drbohlav a kol., 2010). Od roku 2013, dle zákona č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky, lze udělit české občanství žadateli s trvalým pobytem na území České republiky, a to za podmínky, že vlastní trvalý pobyt alespoň po dobu 5 let (nebo 3 let, pokud jde o občana EU), anebo že se na našem území zdržuje po dobu 10 let, a to i v rámci předchozího udělení k pobytu (Zákony pro lidi, 2020).

Mezi další z „čínorodých“ kroků migrační politiky by se dal zařadit projekt tzv. zelených karet, který vstoupil v platnost od roku 2009. Tento projekt byl odpovědí na neutuchající žádosti velkých společností pro získání většího množství pracovníků. Projekt byl navržen jak pro kvalifikované jedince z třetích zemí, tak i pro pracovníky cizí odlišné národnosti s nižší kvalifikací. Tato nová možnost podpory pracovní síly se tak stala řešením pro zamezení nelegální pracovní činnosti v republice. Zelené karty byly takto vydávány pro konkrétní pracovní pozice na tři roky s možností prodloužení či pro méně kvalifikované pracovníky na dva roky bez možnosti prodloužení. V obou případech bylo v rámci karty zajištěné povolení k práci a dlouhodobému pobytu na našem území. V rámci projektu bylo také pomýšleno na zvýhodněný režim pro české občany a občany EU/EHP a Švýcarska, zelené karty byly vydávány pouze jako nabídky na dlouhodobě neobsazená pracovní místa.

Avšak karty byly nabízeny pouze některým zemím třetího světa jako je Austrálie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Chorvatsko, Japonsko, Kanada, Korejská republik, Makedonie, Nový Zéland, Srbsko, Ukrajina a USA. Projekt zelených karet sebou však přinesl také obavy v otázce nárůstu migrantů na našem území a opomenutí otázky jejich integrace (Drbohlav a kol., 2010, s. 77–82). Od roku 2014 je zrušená možnost žádat o zelenou kartu, tento typ povolení je nahrazen tzv. zaměstnaneckou kartou. I v tomto případě se jedná o povolení k dlouhodobému pobytu a práci na území České republiky pro občany třetích zemí (Ministerstvo vnitra České republiky, 2020b).

S vyvrcholením tzv. migrační krize v roce 2015/2016 přijala vláda v roce 2015 usnesení č. 621 o Strategii migrační politiky a o Komunikační strategii České republiky k migraci. V tomto dokumentu jsou definovány klíčové zásady, krátkodobé i dlouhodobé cíle v otázkách migrace a nástroje na jejich dosažení. Na realizaci Strategie dohlíží Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci (Ministerstvo vnitra České republiky, 2020b). Od roku 2016 vstoupil v platnost Státní integrační program (dále jen SIP) pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou, tento program má oporu v zákoně č. 325/1999 Sb., o azylu.

Pro shrnutí migrační krize na území České republiky se nyní podívejme na některá konkrétní čísla. V lednu roku 2018 bylo evidováno celkem 143 žádostí o udělení mezinárodní ochrany, nejčastěji se jednalo o jedince z Ukrajiny, Gruzie, Vietnamu a Ruské federace. Od roku 2015 až 2018 bylo v Česku zjištěno téměř 4 000 případů tranzitní nelegální migrace. Pro možnost srovnání, do celé Evropy v roce 2017 přicestovalo celkem 183 112 nelegálních migrantů (Ministerstvo vnitra České republiky, 2018).

V otázce integrační politiky 21. století je důležité zmínit rok 2004, který byl důležitým rokem v rozvoji výraznější a koncepčnější integrační politiky. V roce 2005 byla připravena nová Koncepce integrace tzv. Aktualizovaná koncepce integrace. Nejnovější Koncepce integrace cizinců –

Ve vzájemném respektu je aktuální od ledna roku 2021. Zde jsou uvedeny její stěžejní body:

- Cílem integrační politiky v návaznosti na migraci je podpořit začlenění cizinců do společnosti, docílit klidné soužití s cizinci, zamezit vzniku negativních sociálních jevů a zajistit ochranu práv a bezpečnost všech obyvatel České republiky.
- Cílovou skupinou jsou primárně občané třetích zemí dlouhodobě a legálně pobývajících na území ČR.
- Došlo k rozšíření cílové skupiny o občany Evropské unie a držitele mezinárodní ochrany (tedy osoby, které získaly azyl či doplňkovou ochranu), nad rámec SIP (Státního integračního programu).
- Ve výjimečných případech mohou do cílové skupiny patřit také občané České republiky, kteří mají obdobné integrační potřeby, jako výše jmenované skupiny.
- Cílovou skupinou integračních opatření nejsou žadatelé o mezinárodní ochranu, jejichž zajištění a práva jsou dána specifickým zákonem. Integraci žadatelů o azyl nepodporuje ani ČR ani žádný z dotačních programů EU. Nicméně žadatelé o azyl mají řadu práv: jsou účastníky veřejného zdravotního pojištění, po 6 měsících pobytu mají přístup na trh práce, mají existenční zajištění a přístup do sociálního i právo na kontakt s právníkem i sociálním pracovníkem.
- Důraz kladen na jednotlivce (jako na člena společnosti, nikoli jako na příslušníka konkrétní etnické komunity), na jeho osobní úsilí a odpovědnost.
- Integrace imigrantů je definována jako obousměrný proces sjednocování domácího obyvatelstva a migrantů do jedné společnosti, který na jedné straně vyžaduje přizpůsobování migrantů a na druhé straně vyžaduje vytváření podmínek pro

začleňování migrantů do přijímací společnosti. Cílovou skupinou je tedy i majoritní společnost.

- Cizincům ve zranitelném postavení bude v rámci integrační politiky věnována zvýšená pozornost. Jedná se především o děti cizinců, mládež, ženy cizinky a rodiny cizinců.

Prioritami realizace Koncepce integrace cizinců jsou i nadále opatření zaměřená do pěti klíčových oblastí integrace cizinců. Tyto oblasti jsou: znalost českého jazyka, ekonomická a sociální soběstačnost, socio-kulturní orientace ve společnosti, rozvíjení vztahů mezi komunitami a postupné nabývání práv cizinců v návaznosti na délce pobytu (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020, s. 2).

Jako jeden z nejvýraznějších výsledků Aktualizované koncepce integrace bylo zavedení povinného splnění certifikované jazykové zkoušky z českého jazyka, tedy pokud měl cizinec zájem o získání trvalého pobytu či občanství na našem území. Od roku 2009 si MV, jakožto odpovědný koordinátor integrační politiky, klade za cíl předcházení vzniku uzavřených komunit cizinců a předcházení sociální exkluzi, tedy vyloučení těchto komunit z majoritní společnosti. Tyto cíle jsou realizovány v rámci rozšíření integrační politiky na regionální a lokální úroveň za pomoci integračních center, která od tohoto roku byla postupně zřizována v jednotlivých krajích (Drbohlav a kol., 2010, s. 83–85).

3 Centrum na podporu integrace cizinců

Dle Ministerstva vnitra České republiky má integrace cizinců do naší společnosti velký význam. Pro sociální soudržnost země je integrace cizinců jedním z klíčových faktorů. Integrace jedinců pocházejících z rozličných kultur působí také jako prevence izolovanosti jednotlivých skupin cizinců, jedná se také o prevenci kriminality a v neposlední řadě integrace také podporuje pochopení a akceptování odlišností. Centra na podporu integrace cizinců mají za cíl oboustranně přínosné soužití mezi cizinci a obyvateli Česka (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

3.1 Popis center v České republice

Centra na podporu integrace cizinců (dále jen Centra) slouží jako nástroj státu při integraci cizinců. Jejich hlavní role je poskytování informací a nabídka nejrůznějších služeb, které cizinci potřebují. Integrovaná centra působí v jednotlivých krajích, působí tedy na regionální a lokální úrovni. Tato skutečnost napomáhá strukturované realizaci integrační politiky tak, aby byla tato Centra a jejich podpora cizinců co nejefektivnější a aby kvalita poskytovaných služeb byla v jednotlivých regionech na celoplošně srovnatelné úrovni. Každé Centrum tedy působí na lokální úrovni a má tak možnost věnovat se potřebám tamních komunit cizinců a zejména těch nově přistěhovaných. Jednotlivá Centra se řídí dokumentem Koncepce integrace cizinců v České republice, tento dokument je platný od roku 2000 (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

Většinovým zřizovatelem Center na podporu integrace cizinců v České republice je Správa uprchlických zařízení (dále jen SUZ), SUZ jsou dále řízena Ministerstvem vnitra České republiky. Od roku 2009 bylo postupně otevřeno čtrnáct Center na podporu integrace cizinců, které dohromady působí v deseti krajích České republiky. Ve zbylých čtyřech

krajích působí podobně orientovaná Centra v rámci Magistrátu, Krajského úřadu či neziskových organizací (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

3.1.1 Cíl Center

Mezi hlavní cíle Center na podporu integrace cizinců nepochybně patří služby jedincům z cizích zemí, kteří přicházejí na naše území s úmyslem tu žít a začlenit se do společnosti. Není tedy divu, že se centra snaží o co nejlepší poskytování služeb a zajištění co možná maximálního komfortu pro svoje klienty. Centra jsou cíleně rozprostřena tak, aby byla zajištěna efektivita a dostupnost integračních opatření po celé České republice. Centra mají za úkol realizovat cíle Koncepce integrace cizinců v ČR, mají tedy podporovat rozvoj občanské společnosti jako takové, a to jak v regionálním měřítku, tak i lokálně. Jedná se tedy o dlouhodobou a promyšlenou podporu při integraci cizinců migrujících na naše území (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

Činnost Centra se specializuje hlavně na podporu cizinců pocházejících ze třetích zemí, avšak nově Centra poskytují pomoc a podporu všem dlouhodobě a legálně pobývajícím cizincům na území České republiky. Integrace není pouze o práci s cizinci, jedná se o vzájemný proces. Centra tedy pracují jak s cizinci, tak s většinovou společností. Centra také spolupracují s nejrůznějšími neziskovými organizacemi tak, aby co nejlépe podpořili rozvoj občanské společnosti (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

3.1.2 Finanční zajištění Center

Na začátku byli integrační centra a veškeré projekty na podporu integrace cizinců směřovány a organizovány přes hlavní město, Prahu. Tento koncept se však neosvědčil z důvodu nedostatečného pokrytí území republiky. Centra od jejich vzniku jsou financována Evropskými fondy a právě díky Evropskému fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí pro rok 2007–2015 bylo možné dát vzniknout celé síti Center rozmístěných v regionech. Jednalo se tedy o velkou finanční pomoc ze strany Evropské unie. Poté, od roku 2015–2020, byla Centra financována z Azylového, migračního a integračního fondu, také v rámci Evropské unie. Centra byla mimo jiné podporována financemi ze státního rozpočtu, statutárními městy a také některými kraji. Avšak od 1. 7. 2020 dle novely 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců je provoz Center zřizovaných SUZ hrazen výhradně státem, respektive tedy Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (Centra na podporu integrace cizinců, 2021).

3.2 Klienti Centra

Centra na podporu integrace cizinců, jak již bylo výše zmiňováno, nabízela pomoc cizincům z třetích zemí, tedy osobám přicházejícím na naše území ze zemí nespádajících do Evropské unie. Od 1.7. 2020 Centra nově poskytují pomoc všem dlouhodobě a legálně pobývajícím cizincům na našem území. Tito cizinci se však musí prokázat oprávněným pobytem v České republice. I když jsou Centra zacílena na pomoc cizincům, integrace je vnímána jako oboustranný proces, a tudíž je jako cílová skupina vnímána i majoritní společnost (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

3.3 Nabídka služeb Centra

Hlavní činností Centra je předávání potřebných informací pro cizince. Centrum poskytuje širokou škálu bezplatných služeb či služeb za velmi symbolickou cenu (v případě Center nespadajících pod SUZ³). Mezi tyto služby patří poradenství, kurzy českého jazyka na různé dovednostní úrovni či například socio-kulturní orientační kurzy.

Mezi základní služby jsou řazeny:

- Právní poradenství
- Sociální poradenství terénní (v rámci CPIC pro Olomoucký kraj se jedná o města Velké Losiny, Nový Malín, Rapotín, Libina, Šternberk, Hranice, Teplice, Moravský Beroun a Libavá. Poradenství je naplánováno dle předem stanovených datumů vyvěšených online na stránkách CPIC)
- Sociální poradenství ambulantní (dle vyvěšených konzultačních hodin na webu CPIC nebo na základě domluvené schůzky)
- Online poradenství (vzniklo jako alternativa v probíhající pandemické krizi)
- Kurzy českého jazyka
- Sociokulturní kurzy
- Adaptačně integrační kurz
- Aktivity pro veřejnost

Jako doplňkové služby Centrum nabízí:

- Vzdělávací akce pro cizince, laickou i odbornou veřejnost
- Přednášky, besedy
- Kulturní a sportovní akce za účelem podpory vzájemných vztahů mezi cizinci a majoritní společností
- Konference, semináře a kulaté stoly

---

³ Pozn.: Výjimku tvoří nutnost uhrazení účasti na Adaptačně-integračním kurzu, který vznikl od 1.1. 2021 jako povinnost pro cizince s dlouhodobým či trvalým pobytem obdržným od roku 2021 dále (Adaptačně-integrační kurzy, 2021).

- Podpora kompetencí místních úřadů, samospráv a dalších institucí a osob v částečném kontaktu s cizinci
- Zajišťování tlumočení jak pro klienty Center, tak pro třetí strany jednající s klienty Center
- Podpora kulturního rozvoje komunit cizinců

(Centra na podporu integrace cizinců, 2021)

Centra poskytují své služby v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Poradentství je poskytováno skrze sociální pracovníky (zaměstnance CPIC), kteří jsou vázáni Etickým kodexem sociálních pracovníků České republiky. Veškeré údaje, které jsou klienty Centru poskytovány ke zpracování, jsou ošetřeny zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Žádné osobní informace tedy nejsou poskytovány třetím osobám či stranám, to se týká také poskytovatelů finančních zdrojů Center (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

Mezi základními službami tedy Centra nabízejí sociální a právní poradentství, kurzy českého jazyka a socio-kulturní kurzy. Sociální poradentství se nejčastěji týká otázek náležitostí pro pobytovou problematiku, finanční podpory, zdravotní péče a pojištění, zajištění bydlení či například doprovod na úřadech. V případě právního poradentství se nejčastěji pracovníci centra zabývají otázkami pobytové a vízové problematiky, rodinné problematiky či pracovně-právních otázek (pracovní smlouvy, podnikání atp.) (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

V rámci kurzů českého jazyka jsou nabízeny dvě varianty. Základní kurz, který je možné využít bez nutnosti registrace. Je možné jej navštívit jednorázově či dle potřeby. Tento kurz je zacílen na cizince, kteří již mají znalost českého jazyka, avšak vyhledávají kurz, který by jim pomohl se lépe dorozumět na úřadech či u lékaře. U tohoto kurzu

není nutná registrace. Druhým typem je kurz Intenzivní, tento kurz je navrhnutý pro cizince s pokročilejší znalostí jazyka. Tento kurz je sestaven z na sebe navazujících lekcí, cílem je zlepšení úrovně komunikace na pokročilejší úrovni, příprava na zkoušky z českého jazyka či docílení bezproblémové komunikace například při žádosti o práci (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

Poslední z nabídky základních služeb Centra jsou Socio-kulturní kurzy. Náplň těchto kurzů je zacílena na lepší poznání a získání informací o České republice. Kurz je tedy hlavně zacílen na lepší poznání sociálního, zdravotního a vzdělávacího systému. Dále se kurz zaměřuje na lepší porozumění chodu úřadů v České republice či například získání zaměstnání a náležitostí s tímto procesem spojených. Kurz poskytuje modelové situace, kde se účastníci naučí, jak adekvátně reagovat v konkrétních situacích (Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020).

4 Popis projektu

Cílem projektu je vytvoření aktivit, které jsou uzpůsobené k podpoře integrace mladých dospělých cizinců v České republice. Projekt je konkrétně navržen pro cizince žijící v Olomouci či Olomouckém kraji, a to z důvodu spolupráce s Centrem na podporu integrace cizinců se sídlem v Olomouci.

4.1 Odůvodnění tvorby projektu

Projekt jsem se rozhodla vytvořit na základě osobní zkušenosti, kterou jsem získala během svých studií na Univerzitě Palackého v Olomouci. Olomoucká univerzita patří k jedné z největších univerzit v republice, každý semestr do Olomouce přijíždí více než 20 tisíc studentů. Tito studenti tak tvoří více než pětinu populace města. Univerzita také nabízí studium či dokonce pracovní pozice zájemcům ze zahraničí, a to ze všech koutů světa (Chalupa, 2009). Do Olomouce se tak každým rokem sjíždí nemalé množství studentů přes nejrůznější studijní programy, jako je například Erasmu+, Ceepus či několikaleté tzv. „mezinárodní studium“. V roce 2019 takto studovalo na Univerzitě Palackého 4 497 zahraničních studentů dohromady ze 108 zemí celého světa. Univerzita také nabídla místo 371 akademickým a vědeckým pracovníkům s cizím státním občanstvím (Sojková, Jurečka, 2020). Je tedy patrné, že olomoucká univerzita se snaží maximálně podporovat internacionalizaci vzdělávacího i vědecko-výzkumného prostředí.

Výše uvedený popis olomoucké Univerzity je do praktické části zařazen z konkrétního důvodu. Rozhodla jsem se vytvořit projekt volnočasových aktivit na podporu mladých cizinců v Olomouci a tyto aktivity jsou navrženy pro anglicky či česky mluvící jedince. Vycházím tudíž z předpokladu, že největší procento anglicky mluvících cizinců se v Olomouci vyskytuje právě kvůli studiím či práci na akademické půdě Univerzity Palackého. I když projekt není striktně orientován

na mezinárodní studenty⁴ Univerzity Palackého, při tvorbě a případné realizaci projektu jsem myslela hlavně na potřeby nově příchozích mezinárodních studentů, kterým by projekt mohl nejvíce usnadnit, a také zpříjemnit pobyt v Olomouci. Rozdíl mezi zahraničními studenty Erasmus+ a mezinárodními studenty spočívá ve zdroji financování a délce studia. Studijní program Erasmus+ je financován z fondů Evropské unie, účastníci tohoto programu za své studium Univerzitě nic neplatí, navíc obdrží stipendium pro zaplacení nákladů na ubytování a stravu. Avšak zkušenost s programem Erasmus+ je studentům umožněna pouze na dobu trvání 12 měsíců v rámci bakalářského, magisterského či doktorského studia. Student má tedy možnost vycestovat přes Erasmus+ v rámci každého z těchto studijních programů, a to v délce maximálně 12 měsíců, tedy jeden či dva studijní semestry. Mezinárodní student si svá studia hradí sám a není mu poskytován žádný finanční benefit. Student může obdržet prospěchové stipendium udělované Univerzitou Palackého, avšak tato finanční podpora je dostupná jen pro několik málo jedinců. Ve většině případů jsou mezinárodní studenti odkázáni na finanční podporu rodiny nebo si náklady na studium v ČR hradí z vlastních výdělků.

Díky výhodám, které program Erasmus+ nabízí, se Univerzita těší velkému zájmu ze strany uchazečů o tento studijní pobyt. Univerzita pro zahraniční studenty zřídila na každé ze svých fakult zahraniční oddělení, tyto oddělení jsou spravována Zahraničním oddělením UP. Zahraniční oddělení UP také úzce spolupracuje se spolkem Erasmus Student Network (dále jen ESN), který organizuje nejrůznější aktivity a události pro studenty Erasmus+ (Sojková, Jurečka, 2020). Jedná se o velmi komplexně řízenou péči, avšak pouze pro studenty Erasmus+. Na základě tohoto faktu jsem se rozhodla pro CPIC pro Olomoucký kraj vytvořit projekt pro mladé cizince, kterým bych chtěla nabídnout srovnatelnou péči, jaké se dostává studentům Erasmus+.

---

⁴ **Mezinárodní studenti:** (angl. *international students*) Studenti, kteří přijíždějí do České republiky na několik let dlouhá studia, při jejichž dokončení student obdrží vysokoškolský diplom. Nejčastěji se jedná o magisterské či doktorské studijní programy.

4.2 Finanční a personální zajištění projektu

Kvůli omezenému finančnímu rozpočtu, kterým Centrum na podporu integrace cizinců disponuje, je projekt navrhnout s cílem minimální peněžní náročnosti. Náklady vynaložené na realizaci aktivit jsou tedy podmíněny úhradou ze strany účastníků projektu. CPIC také spolupracuje s Dobrovolnickým centrem v Olomouci, tudíž v případě potřeby personálního zajištění, které by přesahovalo časový rámec pracovníků CPIC, je možnost využití pomoci z řad dobrovolníků.

4.3 Rozpočet projektu

Aktivity	Cestovné	Ostatní náklady
Aktivita č. 1	150–160 Kč	200 Kč (občerstvení)
Aktivita č. 2	0 Kč	0 Kč
Aktivita č. 3	98+48+97 Kč	400 + 500 (půjčení koloběžek + 2x občerstvení v restauraci)
Aktivita č. 4	0 Kč	0 Kč
Aktivita č. 5	0 Kč	0 Kč
Aktivita č. 6	0 Kč	0 Kč

4.4 Organizační zajištění projektu

Projekt je vytvořen pro klienty Centra na podporu integrace cizinců v Olomouci (dále CPIC), a tudíž organizace projektu závisí na personálních a časových možnostech zaměstnanců CPIC. Jelikož jsou volnočasové aktivity navrženy pro tuto organizaci, jejich realizace bude probíhat v rámci pracovní doby zaměstnanců Centra, popř. v jinak domluvený čas dle možností dobrovolníků z dobrovolnického centra, se kterým CPIC spolupracuje.

4.5 Realizace projektu

Projekt je navržen jako soubor aktivit, které je možno realizovat v průběhu celého roku, a to i v nepříznivém počasí, které by mohlo realizaci aktivit zkomplikovat či úplně zhatit. Z tohoto důvodu jsem navrhla tři exkurze praktické (fyzicky realizovatelné) a tři exkurze realizované online formou. Online formu jsem také zvolila jako alternativu aktivit v návaznosti na nedávnou zkušenost s pandemickými omezeními. Pandemie postihla celý svět a společnost byla nucena různými způsoby na tuto situaci reagovat. V případě nemožnosti realizace běžných (off-line) setkání a naplánovaných aktivit by tak bylo možné cizincům nabídnout alespoň částečnou alternativu vedoucí k jejich začleňování.

V případě online prezentací bude účastníkům aktivity nabídnuta prezentace v češtině i v angličtině, a to z důvodu nemožnosti odhadnout, zda klienti Centra mluví českým jazykem na dostatečné úrovni (v organizaci neexistuje taková evidence). Při promítání online prezentací je maximálně podporována vlastní iniciativa klientů CPIC, kteří by chtěli výlet sami či s rodinou/kamarády zrealizovat. Z tohoto důvodu jsou cizincům také poskytovány informace, jak se na místo dopravit, jaký finanční obnos si na cestu připravit, a kde se případně ubytovat.

Soubor aktivit je naplánován pro realizaci během měsíců září–říjen, tyto měsíce jsou záměrně zvoleny z důvodu konce letních prázdnin, během kterých plno lidí cestuje za rodinou či má naplánovanou dovolenou. Dalším důvodem je začátek semestru na vysokých školách, a tudíž i příjezd potenciálních zájemců o aktivity z řad studentů či pedagogických pracovníků. Posledním důvodem pro realizaci aktivit v těchto měsících je stále přetrvávající vyhovující počasí pro realizaci praktických aktivit. V období přelomu léta a podzimu již nebývají teploty ani příliš vysoké, ani příliš nízké, aby realizaci projektu výrazněji omezily.

Aktivity jsou kapacitně navrhovány pro 5–20 cizinců (dle druhu aktivity). Toto číslo je odvozeno ze statistiky Centra, které v roce 2020 od 1. 1. do 31. 12. mělo 488 registrovaných klientů, z toho 109 klientů se znalostí

anglického jazyka a z toho 30 klientů ve věku 18–30 let. Konkrétní číslo zájemců o aktivity lze však pouze odhadovat.

Všechny aktivity jsou pojaty jako poznávací exkurze na zajímavá místa v okolí Olomouce. V rámci exkurzí jsou navíc pro účastníky připraveny dílčí aktivity pro pestřejší průběh celé exkurze. Jelikož se předpokládá, že účastníci aktivit budou tvořit velmi heterogenní směsici jedinců, jsou do aktivit zakomponovány i poznávací a tzv. „ice breaker“ aktivity.

Aktivity jsou navrženy pro Centrum na podporu integrace cizinců, tudíž realizace všech aktivit a on-line prezentací bude plně pokryta pracovníky Centra nebo dobrovolníky z Dobrovolnického centra, se kterým CPIC spolupracuje. Podmínkou pro realizaci aktivit je vždy nejméně jeden anglicky mluvící organizátor, který by byl schopen přeložit průběh aktivit pro anglicky mluvící cizince.

Aktivita č. 1

Pěší výlet na zřícenině hradu Rabštejn a okolí (Jeseníky)

Cíl: Účastníci aktivity se seznámí se zajímavými místy a památkami v okolí Olomouce

Organizační forma: Hromadná

Časová náročnost: Trasa samotná zabere cca 6 hodin (záleží na fyzické zdatnosti účastníků a dalších podmínkách), s dopravou výlet potrvá asi 10 hodin.

Pomůcky: jízdenka (nezlevněná, zvlášť na cestu tam a zpět 2 x 103 Kč), sportovní oblečení, nepromokavá bunda, pevná obuv, dostatek pití, svačina na celý den (pod zříceninou Rabštejn je možno občerstvení)

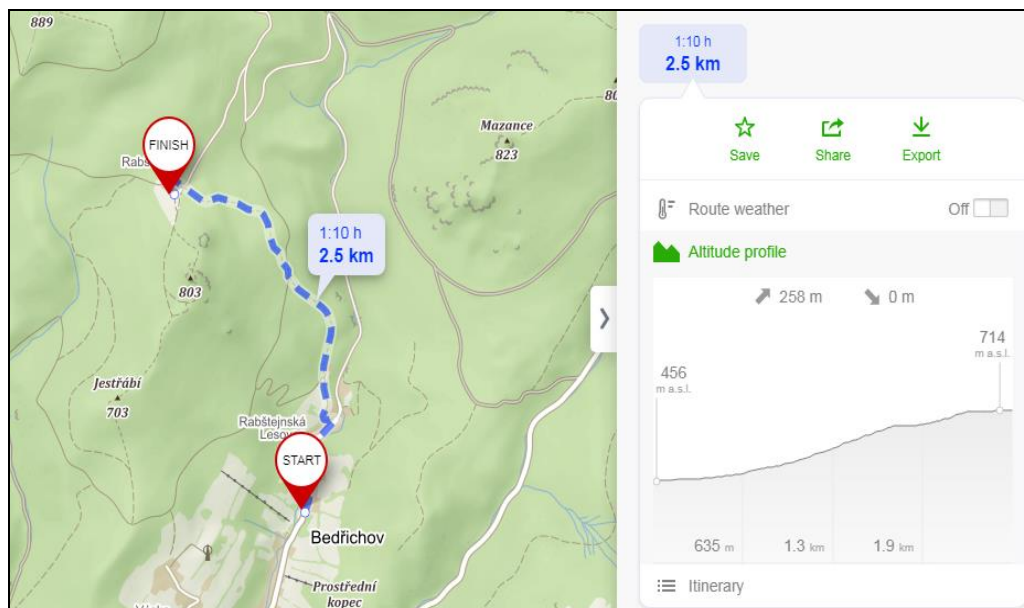
Místo konání: Šumperk a okolí

Popis aktivity:

Aktivita je naplánovaná jako celodenní výlet. Sraz všech účastníků je naplánován v dopoledních hodinách (cca 9:30) na hlavním vlakovém nádraží Olomouc. Účastníci si koupí jízdenku vlakem z Olomouce do Oskavy, Bedřichova. Při příchodu všech zúčastněných bude následovat krátké představení všech cizinců a organizátorů aktivity. Cizinci se sami představí, poví něco o sobě a zdůvodní, proč je pro ně aktivita zajímavá a chtějí se jí zúčastnit. Organizátoři se také představí a krátce nastíní průběh exkurze.

Cesta na místo určení trvá cca dvě hodiny, dle návaznosti autobusových a vlakových spojů. Cílovým bodem exkurze je zřícenina hradu Rabštejn spolu s krásnou vyhlídkou na údolí Jeseníků. Z autobusové zastávky v Bedřichově trvá cesta pěší chůzí po vyznačených turistických trasách cca 1 hodinu (viz Mapa č. 1).

Mapa č. 1: Turistická mapa pochodu z Bedřichova na Rabštejn

Při stoupání ke zřícenině si vedoucí aktivity (pracovník CPIC/dobrovolník) připraví krátké vyprávění o vzniku, historii a schématu původního hradu Rabštejn (viz. Příloha č. 1).

Po příchodu a prohlídce okolí zříceniny Rabštejn bude následovat svačina. O potřebě přípravy vlastního drobného občerstvení spolu se zásobou tekutin byli všichni účastníci informováni před účastí na exkurzi. Po občerstvení následuje aktivita cílená na lepší poznání účastníků.

Aktivita 1.1

Cíl: Poznání účastníků exkurze

Pomůcky: Prostor pro 10–15 jedinců, kteří se vlezou vedle sebe a mají cca 10–15 metrů prostor před sebou, papír s vyznačenými otázkami (viz příloha č. 2)

Instrukce: Účastníci jsou vyzváni, aby se dle svého uvážení postavili do kruhu vedle sebe. Kruh by měl vytvořit průměr o cca 10–15 metrech. Organizátor bude nahlas číst jednotlivé otázky z papíru. Účastníci jsou vyzváni, aby udělali krok vpřed pokaždé, když se otázka kladně shoduje s jejich odpovědí. Aktivita není pojata jako soutěž, jedná se o vzájemné prolomení ledu mezi účastníky exkurze, kteří se s největší pravděpodobností navzájem neznají.

Pro cestu zpět je zvolena trasa na sedlo Skřítek. Jedná se asi o 2,5 km dlouhou plošinu, která v sobě skrývá také národní přírodní rezervaci rašelinišť. Tyto rašeliniště bohužel nejsou veřejnosti přístupné, avšak i přes tuto skutečnost patří Skřítek k vyhledávaným turistickým trasám. V rámci exkurze se jedná o finální zastávku před návratem zpět do Olomouce. V Chatě na Skřítku je naplánován pozdní oběd/večeře pro všechny zúčastněné. Po občerstvení je naplánovaná odpočinková aktivita, jakožto příjemné zakončení výletu.

Aktivita 1.2

Cíl: rozvoj pozornosti

Pomůcky: vytisknuté papíry s obrázkem (pro každého z účastníků 1x), propisky

Instrukce: Všem zúčastněným je rozdán papír, na kterém je obrázek se skrytými předměty (viz. příloha č. 3). Úkolem je nalézt co možná nejvíce schovaných předmětů. Maximální doba pro splnění úkolu je 10 minut. Pokud některý z hráčů najde všechny předměty v kratší době, hra je u konce a všechny předměty budou odhaleny ostatním.

Po splnění aktivity a dostatečném odpočinku všech členů exkurze se skupina vrátí autobusem zpět do Olomouce. Trasa ze zastávky Sobotín, Rudoltice, Motorest Skřítek trvá taktéž cca dvě hodiny. Návrat zpět do Olomouce je naplánován ve večerních hodinách (cca 18–19:00).

Aktivita č. 2

Poznání historické Olomouce

Cíl: Cílem aktivity je poznání města či prohloubení znalostí o městě Olomouc

Organizační forma: Skupinová

Časová náročnost: 2 hodiny

Pomůcky: pohodlné oblečení a obuv, dostatek pití, mapa olomouckého centra (k dispozici v informačním centru v budově radnice), mobil s fotoaparátem, papír a tužka, vytisknuté mapy města (viz. příloha č. 4)

Místo konání: Olomouc

Popis aktivity:

Aktivita začíná hromadným setkáním před Orlojem. Účastníci se rozdělí do skupin po dvou či třech dle počtu uchazečů, dostanou papír s tužkou a potřebné instrukce ohledně průběhu hry. Skupinky si také určí jedince, který poskytne své telefonní číslo organizátorům aktivity (pro usnadnění komunikace s celou skupinou).

Aktivita je koncipována jako pěší poznávací hra historické Olomouce. Každá skupinka si obstará mapu centra (v mobilu či tištěnou), dle které se bude orientovat a plnit úkoly. Skupinky si nesmí navzájem radit ani pomáhat si. Úkoly jsou následující:

CZ

- 1) Nalézt 6 kašen nacházejících se okolo historického centra, napsat si jejich názvy, rok zhotovení a jejich sochaře na papír. Skupina se s kašnou musí vyfotit.
- 2) Kde protékalo rameno řeky Moravy, které soužilo jako náhon pro někdejší kamenný mlýn? Vyfotit či natočit přibližné místo výskytu řeky. Účastníci mají za úkol, de jejich představivosti a osobního názoru,

vyznačit místo průtoku řeky na mapě, která jim byla poskytnuta. Pro nápovědu mohou účastníci pátrat po restauraci Kamenný mlýn.

- 3) Najdi místo, o kterém se v kvízu bavíme. Urči správnou odpověď, popř. oprav následující tvrzení:
  - Katedrála sv. Václava se též nazývá Dóm
  - V areálu katedrály byla zavražděn český král Karel IV.
  - Katedrála sv. Václava je dominantou města Olomouce, hlavní věž katedrály měří více než 100 metrů a je nejvyšší v ČR
  - Katedrálu navštívila v 90. letech sv. Matka Tereza (humanitární pracovnice a nositelka Nobelovy ceny míru a dalších světových ocenění, která byla roku 2016 svatořečena)
  - V katedrále pobýval sám W. A. Mozart
  - Katedrála v historii vyhořela a byla přestavěna z gotického do románského stylu
- 4) Kolik parků se nachází v centru Olomouce a jaká jsou jejich jména? Dopln jejich názvy na mapě (viz. příloha č.4). Jaký by mohl být historický důvod, který dovolil vzniknout tolika parkům v centru města? Na mapě pomyslně vyznač původní hradby města.
- 5) Spočítej, kolik schodů vede od vchodu až na vrchol kostela sv. Mořice. Víš, jakou ceností se tento kostel může pochlubit?

Po splnění všech úkolů se hráči opět sejdou před Orlojem, maximální doba pro splnění úkolu je 2 hodiny. Pokud některá ze skupin dokončí zadané úkoly před dovršením časové lhůty, všechny skupinky jsou svolány zpět na stanoviště před Orloj.

English

- 1) Find 6 fountains located around the historic center, write down their names, the year of construction and their sculptors on your paper. The group must take a picture with the fountain.
- 2) Where was the passing arm of the Morava River located? The river was used as a drive for the former stone mill. Take a picture or record the approximate location of the river. The participants have a task to mark the place of the river flow on the map provided to them (according to their imagination). For help, participants may search for Kamenný mlýn (Stone Mill) restaurant.
- 3) Find the place we are talking about in the quiz. Determine correct answers or correct following statements:
  - St. Wenceslas Cathedral is also called the Dome.
  - The Czech king, Charles IV, was assassinated in the cathedral complex.
  - St. Wenceslas Cathedral is the most prominent feature of Olomouc city, the main tower of the cathedral measures more than 100 meters and is the tallest one in the Czech Republic.
  - In the 90's St. Mother Theresa (humanitarian worker and winner of the Nobel Peace Prize and other world awards, canonized in 2016) visited the cathedral.
  - W. A. Mozart also temporarily resided in the area.
  - The cathedral burned down in history and was rebuilt to Romanesque style from which it was previously Gothic style.
- 4) How many parks are located in Olomouc center and what are their names? Fill in their names on the map (see appendix no. 4). What could be the historical reason that allowed so many parks in the city center? Imagine, mark the original city walls on the map.
- 5) Calculate how many stairs lead from the entrance to the top of the church of St. Mořic. Do you know what significance this church can boast about?

Aktivita č. 3

Turistický výšlap v Jeseníkách

Cíl: Cílem aktivity je poznávání turisticky zajímavých míst okolo Olomouce

Organizační forma: Skupinová

Časová náročnost: 1 den

Pomůcky: pohodlné oblečení a obuv, dostatečné zásoby vody (aspoň 2 litry), dvě svačiny

Místo konání: Malá Morávka (Olomoucký kraj)

Popis aktivity:

Výlet začíná setkáním v hlavní hale olomouckého vlakového nádraží, odjezd je naplánován v ranních hodinách (viz Obrázek č. 1). Při příchodu všech zúčastněných se představí organizátoři této aktivity a sdělí nezbytné informace pro příjezd na cílové místo. Skupina se všemi účastníky se vlakem dopraví do Šumperka a poté bude pokračovat autobusem k motorestu Skřítek. Po příjezdu na místo začátku pochodu organizátoři nastíní průběh celého dne spolu s časovou náročností příchodu na jednotlivá odpočívadla. Po příjezdu ke Skřítku je také naplánovaná krátká aktivita pro seznámení mezi mladými cizinci a organizátory výletu.

Aktivita 3.1

Cíl: Seznámení jednotlivých účastníků výletu

Pomůcky: 1 role toaletního papíru

Instrukce: Aktivita se řadí do kategorie tzv. „ice breaker“ aktivit. Cílem této hry je uvolnění atmosféry mezi účastníky, kteří se mohou či nemusí navzájem znát. V každém případě mají hráči možnost se dozvědět jeden o druhém něco nového. Každému z hráčů je nabídnuta role toaletního papíru, všichni zúčastnění dostali za úkol si vzít z ruličky jeho libovolné množství, aniž by věděli proč. Poté, co tak učiní všichni zúčastnění, je možné pro

zasmání podotknout, že toto množství s největší pravděpodobností odpovídá množství papíru, které by použili při návštěvě toalety. Každý z hráčů má za úkol o sobě sdělit tolik informací, kolik útržků papíru drží v ruce. Informace hráči volí dle svého uvážení. Časová náročnost aktivity je 10 minut.

Ze Skřítku je zorganizována hřebenová pěší tura přes Ztracené kameny a Jelení studánku až k chatě Ovčárna (cca 12 km, 5 hodin s 2x 20 min přestávkami, viz Mapa č. 3), kde bude následovat občerstvení. Cesta ke Ztraceným kamenům je nejvíce náročná, co se stoupaní týče, a tudíž je zde naplánována první přestávka s občerstvením a aktivitou na odreagování.

Aktivita 3.2

Cíl: Odpočinek od fyzického vypětí, rozvoj jemné motoriky a kreativity

Pomůcky: nalezené kameny či kamínky z okolí

Instrukce: Mladí dospělí mají za úkol shromáždit kamínky a kameny, které se okolo nich nachází a skládat je na sebe tak, že vytvoří malou věž, aniž by se sesypaly. Aktivitu je možno pojmout jako soutěž o postavení nejvyšší věže, která odolá poryvům větru. Časová náročnost aktivity je 5–10 minut.

Jako příjemné zakončení poznávacího výletu je pro cestu zpět zvolena trasa z Ovčárny, přes hotel Hvězdu, až do Malé Morávky (cca 11 km, 40 min, viz Mapa č. 5) a to na terénních horských koloběžkách. Cesta vede z kopce dolů, a tudíž se jedná o spíše oddechový závěr celého výletu. V Malé Morávce bude následovat poslední zastávka s možností občerstvení a také zhodnocení celého dne. Návrat je naplánován autobusem zpět v 16:01 (viz Obrázek č. 2)

Aktivita 3.3

Cíl: Zhodnocení celého dne

Pomůcky: bílý papír A4, fixy

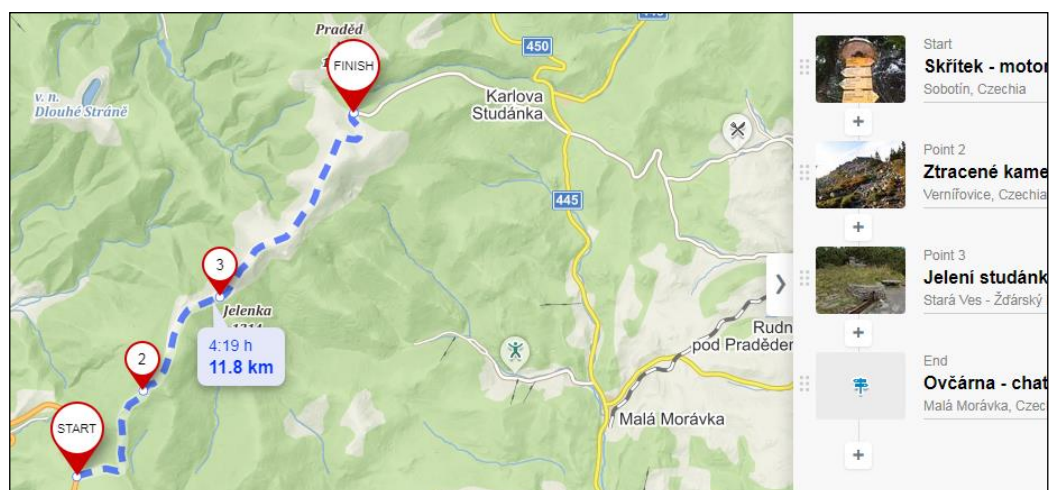
Instrukce: Po dokončení tury přes hřebeny Jeseníků a sjezdu na horských koloběžkách jsou účastníci výletu vyzváni ke zhodnocení celého dne. Vše (co se jim líbilo, co se naopak nelíbilo a ostatní dojmy) mají mladí dospělí

za úkol napsat dohromady na tři předepsané papíry, které jim organizátoři výletu poskytnou.

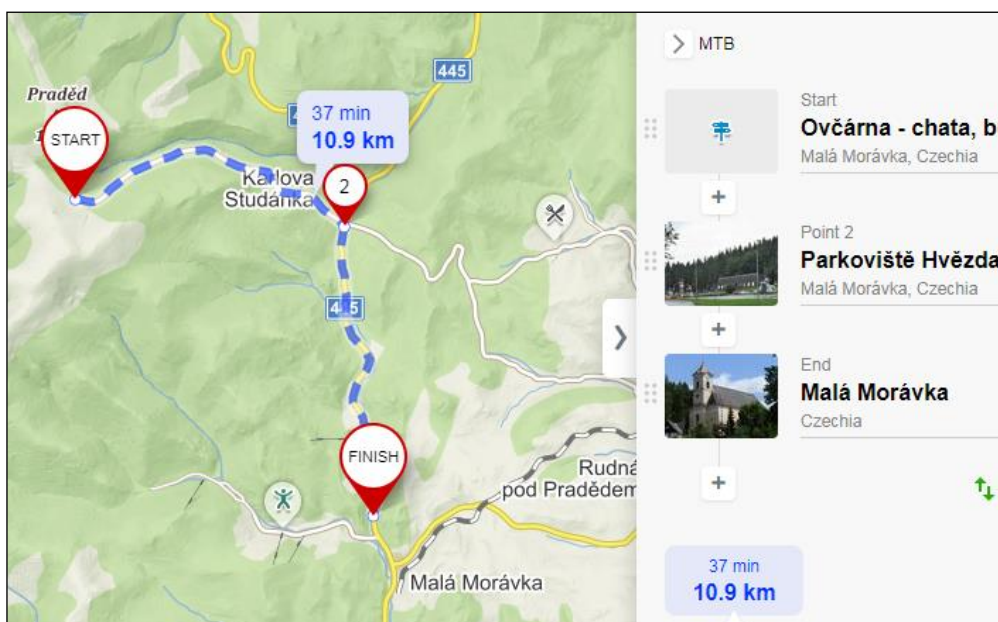
Obrázek č. 1: Jízdní řád trasy z Olomouce do Sobotína

7:33 29.10. pá		Celkový čas 1 hod 37 min, vzdálenost 83 km	
	Os 3712 	České dráhy, a.s.	
●	7:33 Olomouc hl.n.		
●	8:26 Šumperk		
	Přesun asi 5 min		
	Bus 902920 18 	Z-Group bus a.s.	
●	8:35 Šumperk,,aut.st. 1		
●	9:10 Sobotín,Rudoltice,motorest Skřítek 2		

Mapa č. 3: Turistická mapa trasy z motorestu Skřítek na horskou chatu Ovčárna

Mapa č. 4: Turistická mapa cyklotrasy z chaty Ovčárna do Malé Morávky

Obrázek č. 2: Jízdní řád trasy z Malé Morávky do Olomouce

16:01	29.10. pá	Celkový čas 1 hod 24 min, vzdálenost 59 km	☐ ∨
	Bus 950904 29	ARRIVA MORAVA a.s. >	
	16:01 Malá Morávka, zast.	×	
	17:25 Olomouc, hl.nádr. H		

Aktivita č. 4

On-line exkurze Český Krumlov

Cíl: Cílem aktivity je „navštívení“ turisticky zajímavé lokality v době pandemie či jiného důvodu znemožňujícího návštěvu daného místa

Organizační forma: Hromadná

Časová náročnost: 1,5 hodiny

Pomůcky: žádné

Místo konání: Olomouc

Popis aktivity:

Aktivita je realizována formou PowerPoint prezentace, která bude zprostředkována účastníkům aktivity v prostorách CPIC či formou online prezentací skrze komunikaci s pracovníky Centra nebo dobrovolníky z dobrovolnického centra, se kterým CPIC spolupracuje. Podrobnosti realizace aktivity by byly upraveny dle situace s pandemickou krizí. Obsah prezentace zahrnuje informace o městě Český Krumlov (1. část prezentace), zajímavá místa a jiné kulturní možnosti, které město nabízí (2. část prezentace) a v neposlední řadě také způsob dopravy a ubytování (3. část prezentace).

1. část prezentace

Obecné informace o Českém Krumlově

CZ

- název města je odvozen z německého originálu „Krumme Aue“ (křivý luh), což odkazovalo na polohu města mezi zákruty řeky Vltavy
- město Český Krumlov leží v Jihočeském kraji, 22 km od sedmého největšího města ČR: Českých Budějovic
- městem protéká řeka Vltava

- město má přibližně 13 tis. Obyvatel
- díky poloze Českého Krumlova bylo vždy město obýváno jak Čechy, tak i Němci
- v 19. století převažovala ve městě národnost německá, po druhé světové válce je ale město obýváno téměř výhradně Čechy
- v historii byl Český Krumlov sídlem mnoha mocných českých rodů
- historickým jádrem města protékají meandry řeky Vltavy
- od roku 1992 je středověké centrum města zapsáno mezi památky UNESCO

(Český Krumlov region, 2021)

English

- The name of the town comes from German origin, "Krumme Aue" (crooked meadow), which refers to the location of the town between the bends of the Vltava river.
- The town of Český Krumlov is located in the South Bohemian Region, 22 km from the seventh largest town of Czech Republic: České Budějovice.
- The river which goes through the city is named Vltava, it is the same as the one going through the capital city Prague.
- The meanders of the Vltava River flow through the historical core of the city.
- The city has approximately 13 thousand residents.
- Due to the location of Český Krumlov, the town has always been inhabited by both Czechs and Germans.
- In the 19th century, German nationality predominated in the town, but after the Second World War, the town was inhabited almost exclusively by Czechs.
- In the past, Český Krumlov was occupied by many powerful Czech families.

- Since 1992, the medieval city center of Český Krumlov has been listed as a UNESCO World Heritage Site.

2. část prezentace

Turistika a kultura

CZ

- Turistické centrum
  - Zámek Český Krumlov: zámecký komplex je členěn na 5 nádvoří a skládá se z několika větších celků (Dolní hrad s ikonickou věží, Horní hrad s nádvořím, dominantní několikaposchoďový most, zámecká zahrada s vyhledávaným otáčivým hledištěm a další)
  - Vnitřní město v udržovaném historickém stavu
- Sportovní turistika
  - Na Havraní skále kousek od centra je zpřístupněna Ferrata pro zkušenější horolezce nebo pro začátečníky v doprovodu instruktora (vybavení je možné zapůjčit)
  - Značené turistické trasy s vyhledávanými výhledy v okolí města
  - Možnost zapůjčení kola, elektrokola, koloběžky či in-linů pro rychlejší poznávání města a jeho okolí
  - Ve městě a okolí se nachází pět jezů, které nabízí možnost koupání či projížďku na kanoi, paddleboardu či raftu
- Městské divadlo Český Krumlov
  - Nabízí ročně více než 100 představení
  - Divadelní představení, koncerty, talk show a jiné zábavné pořady
- Festivaly
  - Město je známé pořádáním nejrůznějších festivalů, výstav, akcí pro děti, ale také menších koncertů (převážně z řad tamních kapel)

- Mezi nejznámější akce pro veřejnost patří Slavnosti pětileté růže (oslavy historie města) a Mezinárodní hudební festival Český Krumlov pořádaný každoročně v létě
- V roce 2011 se ve městě konal šampionát Mezinárodní mistrovství ČR v rallye
- V podzimních měsících jsou v Krumlově organizovány také festivaly vína

(Český Krumlov region, 2021)

- **Tourist center**

- Český Krumlov Castle: the castle complex is divided into 5 courtyards and consists of several larger units (Lower Castle with an iconic tower, Upper Castle with a courtyard, a dominant multi-storey bridge, the castle garden and more).
- The inner city has maintained its historical style.

- **Sports tourism**

- For climbing, there's a place, Havraní skála, situated not far from the center. This Ferrata is accessible for more experienced climbers and for beginners accompanied by an instructor (equipment can be rented).
- For walking around the city there are marked hiking trails with beautiful, sought-after views around the town.
- The city also offers the possibility to rent a bike/e-bike, scooter or in-line, all of these offers allow a faster exploration of the city and its surrounding area.
- In the city and its surroundings there are five weirs where swimming or a sailing in a canoe, paddle-boarding or rafting is possible.

- **Český Krumlov Municipal Theater:**

- Offers more than 100 performances a year.

- The theatre organizes performances, concerts, talk shows and other entertainment programs.
- **Festivals**
  - The city is known for organizing various festivals, exhibitions, events for children and also smaller concerts (mostly from local bands).
  - The most famous events are the Five-petalled Rose Festival (celebrations of the city's history) and the Český Krumlov International Music Festival, organized every summer.
  - In 2011, the International Rally Championship of the Czech Republic was held in the city.
  - In the autumn months, the city organizes wine festivals as well.

3. část prezentace

Doprava a ubytování

- Doprava vlakem/autobusem
  - Doprava z Olomouce je poněkud náročnější, jelikož se jedná o město v jihočeském kraji. Zájemci o navštívení Českého Krumlova by se museli nejdříve vlakem dopravit do Prahy a poté autobusem do Českého Krumlova, nebo zvolit variantu se dvěma přestupy (vlakem do Prahy, poté dalším vlakem do Českých Budějovic a následně autobusem do Českého Krumlova).
  - Základní cestovné na jednu osobu vychází okolo 500 Kč
  - Tato varianta by zabrala okolo 6 hodin cesty
- Doprava autem
  - Doprava autem by byla příjemnější varianta a v případě cestování dvou a více osob by se s největší pravděpodobností jednalo i o levnější variantu.

- Cesta zabere okolo 3,5 hodiny
- Ubytování
  - Ubytování v Českém Krumlově nabízí spoustu možností, a to penzionů až k hotelovým apartmánům
  - Nejlevnější ubytování je možné zajistit od 350 Kč za osobu na noc (včetně snídaní) (Český Krumlov region, 2021)

Po skončení prezentace je naplánovaná aktivita, jako odreagování od poslechu prezentace. Po odehrání aktivity bude následovat prostor pro dotazy či volnou konverzaci týkající se online exkurze či realizace výletu.

Aktivita 4.1

Cíl: Rozvoj představivosti a jemné motoriky

Organizační forma: Hromadná

Časová náročnost: 10 minut

Pomůcky: papír, tužka nebo fixa, šátek, stopky

Instrukce: Účastníci jsou vyzváni, aby si před sebe na stůl či pevnou podložku (v případě realizace v prostorách CPIC) připravili papír a tužku či fixu na psaní. Úkolem je, aby si hráči zavázali oči šátkem (či jiným kusem oděvu) a poslepu namalovali obrázek dle zadání. V našem případě se bude jednat o hrad s věží, loď plující na řece a páva sedícího na dřevěném plotě. Časový limit pro každou kresbu je 1,5 minuty. Kresba s nejpřesnější podobou zadání vyhrává. Hráči budou své výkony hodnotit navzájem, v každém kole mají za úkol dát 1 bod jednomu ze spoluhráčů dle nejlepšího výkonu. Každý hráč má za úkol nakreslit tři obrázky a získat za každý z nich co nejvíce bodů.

Aktivita č. 5

On-line exkurze Propast Macocha a Punkevní jeskyně

Cíl: Cílem aktivity je nabídnout mladým cizincům poznání turisticky zajímavé lokality v době pandemie a rozšířit tak jejich povědomí o atraktivních lokalitách České republiky.

Organizační forma: Hromadná

Časová náročnost: 1,5 hodiny

Pomůcky: žádné

Místo konání: Olomouc

Popis aktivity:

Aktivita je realizována formou promítání PowerPoint prezentace v prostorách Centra na podporu integrace cizinců v Olomouci. On-line exkurze je koncipována tak, aby účastníkům nabídla co nejkomplexnější poznání daného místa a poskytla jim všechny potřebné informace v případě navštívení místa v budoucnosti. Prezentace zahrnuje obecné informace o Propasti Macocha a Punkevních jeskyních (1. část prezentace), možnosti turistických aktivit v místě (2. část prezentace) a na konci prezentace také praktické informace, jak se k Propasti a jeskyním dopravit a jakou finanční hotovost si sebou připravit (3. část prezentace).

1. část prezentace

CZ

Obecné informace

- Propast Macocha je největší propast v ČR a ve střední Evropě, měří 138,5 metru
- Macocha se nachází v Moravském krasu a spolu s Punkevními jeskyněmi je součástí nejdelšího jeskynního systému v ČR, který měří téměř 35 km
- Propast vznikla zřícením stropu velké jeskyně, a proto dno Macochy stále částečně pokrývá suť

- Jméno Propast získala po nešťastné sedlačce, která se prvně pokusila v propasti zahubit z žárlivosti svého nevlastního syna, jemuž byla macechou a poté z tíhy vlastního svědomí sama do propasti skočila
- Macocha dodnes sebevrahy přitahuje, od 30. let minulého století ukončilo v Propasti svůj život několik desítek lidí (odhadem se číslo blíží stovce)
- Okraj Propasti nabízí dva vyhlídkové můstky, jeden na vrcholu Propasti a druhý 92 metrů od spodní části Propasti
- Ze spodního můstku jde velmi dobře pozorovat dno propasti
- Propastí protéká řeka Punkva, která utváří na dně Macochy dvě jezírka (opticky větší jezero, které má hloubku 13 metrů a je vidět z vrcholu Propasti a menší jezírko, které není shora vidět, má odhadovanou hloubkou 49 metrů
- Řeka Punkva protéká v podzemí Punkevních jeskyní, na povrchu je viditelná pouze jako napajedlo jezírek dna Macochy
- Punkevní jeskyně jsou nejvyhledávanější jeskyně Moravského krasu, jsou součástí CHKO Moravský kras v kaňonu zvaném Pustý žleb

(Macoča, 2021)

English

General information

- The Macocha Abyss is the largest abyss in the Czech Republic and Central Europe, measuring 138.5 meters.
- Macocha is located in the Moravian Karst and together alongside the Punkve Caves, it is part of the longest cave system in the Czech Republic, measuring at almost 35 km.
- The abyss was created by the ceiling collapse of a large cave, thus the bottom of Macocha is still partially covered by rubble.

- Macocha is still an attractive place for suicide cases. Since the 1930s several dozen people have ended their lives in the Abyss (an estimated close to one hundred).
- The edge of the Abyss offers two observation bridges, one at the top of the Abyss and the other 92 meters from the bottom of the Abyss.
- It is very easy to observe the bottom of the abyss from the lower bridge.
- The Punkva River flows through the abyss, which forms two lakes at the bottom of Macocha (optically a larger lake, which is 13 meters deep, can be seen from the top of the Abyss and a smaller lake, which is not visible from above, has an estimated depth of 49 meters).
- The river, Punkva, flows in the underground of the Punkva caves, on the surface it is visible only as a water source for the ponds from the bottom of Macocha.
- Punkva Caves are the most popular caves in the Moravian Karst, they are part of the Moravian Karst Protected Landscape Area in a canyon called Pustý žleb.

2. část prezentace

CZ

Turistické zajímavosti

- Moravský kras je oblíbeným místem jak pro pěší turisty, jak i pro cyklisty, kteří mají zájem objevovat okolní přírodu. V okolí se nachází mnoho turistických tras pro sportovní nadšence
- Mezi Punkevními jeskyněmi a Propastí Macocha vede lanová dráha zajišťující přepravu turistů
- Směrem k Punkevním jeskyním z koncového parkoviště Skalní mlýn vede silniční vlaková souprava, která navazuje na zmiňovanou lanovku směrem k Macoše

- Pro zájemce jeskynní prohlídky, která trvá okolo 60 minut je připravena také plavba na lodičkách po řece Punkvě. Plavba je působivým zakončením hodinové prohlídky, kdy se návštěvníci v jeskyni nalodí a řeka je sama vyvede z jeskyně ven
- V Punkevních jeskyních se návštěvníci mohou těšit jak na stalagmity (krápníky rostoucí ode dna jeskyně), stalaktity (krápníky rostoucí od stropu jeskyně), tak i stalagnáty (sloup vzniklý srůstem stalagmitu a stalaktitu)

(Macocho, 2021)

English

- The Moravian Karst is a popular place for hikers and for cyclists who are interested in discovering the surrounding countryside. There are many hiking trails for sports enthusiasts in the area.
- Between the Punkve Caves and the Macocha Abyss there is a cable car providing transport for tourists.
- Towards the Punkve Caves from the Skalní mlýn, there is a road train set, which connects to the mentioned cable car towards Macocha.
- For those interested in a cave tour, there is also a boat trip on the river Punkva. The cruise is an impressive end to a hour-long tour, visitors board on the cruise in the cave and the river itself takes them out.
- In the Punkva Caves visitors can look forward to stalagmites (stalactites growing from the bottom of the cave), stalactites (stalactites growing from the ceiling of the cave), and stalagnates (a column formed by the fusion of stalagmite and stalactite).

3. část prezentace

Doprava a vstupné

- **Doprava autobusem/vlakem**
  - Pro zorganizování výletu na Punkevní jeskyně a Propast Macochu je doprava autobusem/vlakem z Olomouce trochu komplikovanější
  - Cesta si žádá dva přestupy v Brně a poté Blansku nebo existuje alternativa přes Vyškov a Orlík
  - V každém případě cesta zabere 3–4 hodiny
  - Cena základního vstupného se pohybuje okolo 80 Kč za osobu
- **Doprava autem**
  - Doprava autem je poněkud příjemnější, cesta trvá asi hodinu a je možné auto odstavit na placeném parkovišti přímo u Macochy
  - další možnost je auto zaparkovat u Skalního mlýnu a poté se vydat silničním vlakem a lanovkou až k Propasti Macocha
- **Vstupné**
  - Základní vstupné pro jednoho dospělého na prohlídku Punkevní jeskyně spolu s plavbou po řece Punkvě se pohybuje mezi 100–250 Kč
  - V letních měsících je veliký zájem o prohlídky Punkevní jeskyně, a proto je doporučeno si vytvořit rezervaci na prohlídku předem i několik týdnů
  - Vstup na oba můstky Propasti Macochy je zdarma

(Macocho, 2021)

Po prezentaci je pro účastníky online exkurze zorganizovaná tematická týmová aktivita. Aktivitu lze realizovat v prostorách Centra či v případě nepříznivé pandemické situace přes video místnost či Skype.

Aktivita 5.1

Cíl: Rozvoj fantazie a představivosti

Organizační forma: Skupinová

Časová náročnost: 15 minut

Pomůcky: lístečky s aktivitami, stopky, papír na zapisování, propiska

Instrukce: Organizátoři aktivity si připraví lístečky s číslem na jedné straně a s činností/osobou/věcí na straně opačné. Hráči jsou rozřazeni do skupin po dvou a mají za úkol rozpoznat činnost/osobu/věc, kterou musí předvést spoluhráč dle vylosovaného lístečku. Činnost/osoba/věc vždy souvisí s tématem online exkurze. Hráč si vylosuje číslo a je za potřebí, aby co nejpřesněji, bez mluvení a jiných pomůcek, dokázal napodobit činnost zadanou na lístečku. Časový limit pro představení činnosti je jedna minuta. Pokud se spoluhráči podaří správně uhádnout činnost, tým získává jeden bod. Body jsou zapisovány organizátory na vyhrazený papír.

CZ

Lístečky s činností/osobou/věcí:

1. Horolezec
2. Strojvedoucí silničního vlaku
3. Sebevrah
4. Stalagmit, stalaktit, stalagnát
5. Macecha
6. Fronta čekající na prohlídku
7. Loď proplouvající pod jeskyní
8. Netopýr
9. Zabitý syn
10. Propast

English

Tickets with activity / person / thing:

1. Climber
2. Road train driver
3. Suicide
4. Stalagmite, stalactite, stalagmite
5. Stepmother
6. Queue waiting for inspection
7. A ship passing under a cave
8. Bat
9. Killed son
10. Abyss

Aktivita č. 6

On-line prezentace Jižní Morava (Mikulov, Věstonice, Mušov)

Cíl: Aktivita je zacílena na poznání ikonických míst České republiky a prohloubit tak povědomí cizinců o kulturních a turistických místech naší republiky

Organizační forma: Hromadná

Časová náročnost: 1,5 hodiny

Pomůcky: žádné

Místo konání: Olomouc

Popis aktivity:

Aktivita je realizována formou promítání PowerPoint prezentace, kdy se účastníci aktivity budou moci virtuální formou podívat na kulturní a turisticky lákavé destinace Jižní Moravy. On-line exkurze bude započata ve městě Mikulov (1. část prezentace), které patří k mezinárodně vyhledávaným turistickým lokalitám. Z Mikulova je naplánovaná trasa přes Sirotčí hrádky a dále do města Dolní Věstonice (2. část prezentace), které je známé svým muzeem s historickými vykopávkami. Dolní a Horní Věstonice se nacházejí kousek od známé přehrady Mušov (3. část prezentace), která je vyhledávaným turistickým místem hlavně v období léta. Přehrada nabízí možnost koupání, kempování i ubytování v chatkách přímo v areálu přehrady.

V případě zájmu o poznání všech zmiňovaných míst je exkurze vhodná jako víkendový výlet. Zájemci o pozdější realizaci výletu si také mohou zvolit k navštívení pouze část exkurze, aby měli možnost se dopravit zpět do Olomouce během jednoho dne.

1. Část prezentace

CZ

Mikulov

- **Aktivní turistika**

- Mikulov nabízí rozmanité turistické vyžití pro každého
- Mikulovská pahorkatina nabízí spoustu tras k pěším výšlapům, ale také velké množství cyklotras
- Mikulov také nabízí tzv. vinařské stezky po vinných sklípcích, které lákají stále nové turisty k navštívení tohoto regionu proslulého právě kvalitním vínem

- **Kultura**

- Mikulov také vybízí k návštěvě historického centra s dochovanými domy z dob renesance
- Dominantou města je někdejší liechtensteinský zámek stojící na kamenném kopci přímo na okraji města. Díky své poloze je možno zámek vidět již při příjezdu k městu. V dnešní době zámek slouží jako Regionální muzeum Mikulova
- V centru města se dále tyčí majestátní Dietrichsteinská hrobka

- **Církevní památky**

- Kostel sv. Václava postaven v prostoru původní vsi
- Kostel sv. Jana Křtitele s nádhernou malířskou výzdobou
- Kaple sv. Šebestiána na Svatém kopečku, která svou polohou nabízí nejen duchovní zážitek, ale také nádherné panorama na okolí Mikulova
- Pravoslavný chrám sv. Mikuláše vystavěný v novogotickém slohu

(Mikulov, 2021)

English

Mikulov

- **Active tourism**

- Mikulov offers a variety of tourist activities for everyone.
- Mikulovská pahorkatina offers many routes for hiking, but also a large number of bike paths.
- Mikulov also offers so-called wine trails through wine cellars, which attract new tourists to visit this region famous for its quality wine.

- **Culture**

- Mikulov also invites you to visit the historic center with preserved houses from the Renaissance.
- The dominant feature of the town is the former Liechtenstein castle standing on a stone hill right on the outskirts of the town. Thanks to its location, the castle can be seen upon arrival into the city. Today, the castle serves as the Mikulov Regional Museum.
- Also we can find in the middle of the city center, The majestic Dietrichstein Tomb.

- **Church monuments**

- Church of St. Wenceslas was built in the area of the original village
- Church of St. John the Baptist has beautiful painted decoration.
- Chapel of St. Šebestián on Svatý kopeček, which with its location offers not only a spiritual experience, but also a beautiful panorama around Mikulov.
- Orthodox Church of St. Nicholas built in a neo-Gothic style.

2. část prezentace

CZ

Dolní Věstonice

- **Obecné informace**

- Obec Dolní Věstonice se nachází blízko Pavlovských vrchů, asi 10 km od Mikulova
- V obci žije pouze 300 obyvatel
- Velkou část obce tvoří původní i nově vystavěné vinné sklepy, obec je známá vinařskou tradicí již tisíc let

- **Významná místa a památky**

- Území obce bylo osídleno již v pravěku v období lovců mamutů (archeologické ostatky je možno nalézt v tamním muzeu)
- Ve Věstonicích se nachází také celosvětově nejstarší nalezená keramická soška, Věstonická Venuše
- Od roku 2008 je archeologické naleziště zapsáno mezi Národní kulturní památky ČR
- Přímo nad obcí se tyčí tzv. Dívčí hrádky neboli zřícenina hradu Děvičky, jedná se o nejvyšší bod Pavlovských vrchů
- Z Věstonic také pochází Habánské vinné sklepy umístěné na Habánském náměstí a jejich stejnojmenné víno, tyto vinné sklepy zde kdysi tvořily celé náměstíčko

(Místopisný průvodce po České republice, 2021)

English

Dolní Věstonice

- **General information**

- The village of Dolní Věstonice is located near the Pavlovské vrchy, about 10 km from Mikulov.
- Only 300 inhabitants live in the village.
- A large part of the village is made of original or also newly built wine cellars, the village has been known for its wine-growing tradition for a thousand of years.

- **Important places and monuments**

- The territory of the village was inhabited already in prehistoric times, concretely in the period of mammoth hunters (archaeological remains can be found in the local museum).
- In Věstonice there is also the world's oldest found ceramic statuette, Venus of Věstonice.
- Since 2008, the archeological site has been registered among the National Cultural Monuments of the Czech Republic.
- The so-called Dívčí hrádky (the ruins of the castle Děvičky) rise directly above the village, it is the highest point of the Pavlovské vrchy.
- The famous Habánské wine and its cellars located in Habánské náměstí also come from Věstonice. These wine cellars once formed a whole square here.

3. část prezentace

CZ

Mušovská nádrž

- **Obecné informace**

- Mušovská nádrž (nebo také Vodní nádrž Nové Mlýny) je nádrž na řece Dyji, nachází se mezi okresy Brno-venkov a Břeclav
- Nádrž se využívá k zavlažování, protipovodňové ochraně, chovu ryb, ale také k rekreačním účelům jako je koupání, windsurfing, veslování a sportovní rybolov
- Na břehu nádrže je vybudován kemp Merkur, na severu Vodní nádrže se také nachází dvě uměle vytvořená a oddělená jezera (Velká Laguna a Malá Laguna)

- **Turistika**

- Jak již bylo zmíněno, Vodní nádrž slouží v letních měsících hlavně k rekreaci
- Přes léto Mušovská nádrž nabízí řadu sportovního vyžití pro zájemce vodních sportů
- V blízkosti Nádrže se nachází autokemp, který nabízí návštěvníkům a turistům možnost přespání
- Pro zájemce pestřejší nabídky vodních radovánek se vedle nádrže nachází aquapark Aqualand Moravia, který také nabízí jeho návštěvníkům možnost ubytování

(České hory, 2021)

English

- **General information**

- Mušovská nádrž (also known as Vodní nádrž Nové Mlýny) is a reservoir on the river Dyje, located between the districts of Brno-venkov and Břeclav.

- The reservoir is used for irrigation, flood protection, fish farming, but also for recreational purposes such as swimming, windsurfing, rowing and sport fishing.
- The Merkur camp is built on the bank of the reservoir.
- In the north of the Reservoir there are also two artificial and separate lakes (Velká Laguna and Malá Laguna).
- **Tourism**
  - As already mentioned, the water reservoir is mainly used for recreation in the summer months.
  - During the summer, the Mušovská nádrž offers a range of sports activities for those interested in water sports.
  - Near the Reservoir there is a car camp, which offers visitors and tourists the opportunity to sleep.
  - For those interested in a more varied offer of water fun, next to the reservoir there is an aqua park, Aqualand Moravia, which also offers visitors accommodation.

Tato aktivita je tedy koncipována jako poslední alternativa tří virtuálních prezentací popisovaných v druhé polovině praktické části práce. Online aktivity slouží převážně jako možnost posilování integrace cizinců v době pandemického lockdownu. V ideálním případě by tyto prezentaci měly posílit vlastní iniciativu cizinců k samostatnému či skupinovému navštívení nabízených míst.

Po skončení online exkurze je vyhrazen čas pro dotazy či připomínky k dané exkurzi či její případné realizaci. Následně připraví organizátoři atmosféru pro nevšední aktivitu, která dá prostor pro účast a projevení názoru i jednotlivým účastníkům prezentace.

Aktivita 6.1

Cíl: Odbourávání předsudků, získání pozitivního vztahu k jiným kulturám.
Posilování schopnosti být otevřený vůči ostatním kulturám

Organizační forma: Hromadná

Časová náročnost: 15–30 minut

Pomůcky: lístečky s čísli, papír, tužka či propiska

Instrukce: Organizátoři aktivity mají připravené lístečky s čísli na jedné straně a na druhé mají vypsane vybrané národnosti, se kterými se mohou cizinci v naší zemi setkat. Úkolem každého hráče je si vylosovat číslo a poté během časového limitu 3–5 minut vypsát na papír informace, které se mu pojí k této národnosti (kulturní zvyky, vzhled, národní jídlo či pití, styl života, typický způsob trávení volného času atd.). Tyto informace nemusí být pravdivé, jde o vyobrazení kultury z pohledu hráče-jednotlivce. Před začátkem hry je důležité zmínit, že se nejedná o nic hanlivého či urážlivého. Cílem hry je získat povědomí o tom, jak pohlížíme na odlišné kultury a jaká je ve skutečnosti realita. Pokud se mezi hráči bude vyskytovat zástupce nějaké z národností, vždy dostane prostor pro opravení informací o jeho kultuře. Pokud budou chtít ostatní hráči něco k národnosti dodat, bude jim udělen prostor. Hra může být v konečném důsledku pojata jako debata o národních odlišnostech.

Národnosti na lístečkách:

1. Vietnamská	6. Čínská	11. Afghánská
2. Ukrajinská	7. Slovenská	12. Česká
3. Turecká	8. Řecká	
4. Polská	9. Mongolská	
5. Ruská	10. Indická	

Závěr

Cílem tohoto bakalářského projektu bylo vytvoření souboru aktivit zacílených na pomoc při integraci mladých dospělých cizinců, klientů Centra na podporu integrace cizinců pro Olomoucký kraj.

V rámci teorie byly osvětleny jednotlivé termíny spojené s integrací cizinců. První kapitola je zaměřena na volný čas jako takový – jeho vymezení, význam a jeho funkce.

Ve druhé kapitole jsou definovány stěžejní pojmy migrace a integrace, a to včetně náhledu do historie této problematiky.

Třetí kapitola je věnována Centrum na podporu integrace cizinců, tedy jejich cíl, finanční zajištění, služby a klienti.

Čtvrtá kapitola je kapitolou nejobsáhlejší a zahrnuje veškeré informace o projektu. Soubor navržených aktivit n je z části uzpůsoben nynější pandemické situaci, a z toho důvodu tvoří polovinu online verze aktivit, kterou je možné realizovat i distančně.

Integrace cizinců do majoritní společnosti je vždy složitým a zdoluhavým procesem. Mnohdy i přes silnou vnitřní motivaci cizinců je složité do dané společnosti zapadnout, příliš nevyčnívat nebo dokonce nenarušovat „denní chod a řád.“ V České republice, kde musí cizinci navíc pochopit specifickou mentalitu a obsáhnout komplikovaný cizí jazyk, pak obzvláště.

Tento projekt by tak mohl být jedním z nástrojů, jak tyto bariéry bourat a s různými modifikacemi může být využit v jiných krajích nebo v jiných organizacích pracujících s cizinci.

Přílohy

Příloha č. 1

CZ

Zřícenina hradu Rabštejn

Zřícenina hradu Rabštejn leží v Hraběšické hornatině, 2 km severně od Bedřichova, na svahu horského hřbetu svažujícího se do údolí říčky Oskavy. Hrad Rabštejn byl nejmýše položeným hradem historické Moravy. Z vlastního hradu se zachovaly jen nepatrné zbytky zdí, jimiž se procházelo do hradního dvora. Dominantou zříceniny jsou dvě skalní hradby 25 a 35 m vysoké. Na temeni nižší skály stála bašta k ochraně brány. Nahoře na východní, vyšší skále byla hradní věž - hláska, která se však již v 18. století až do základů sesula, takže po ní dnes není ani stopa. Podobný osud stihl zřejmě i malý a těsný hradní palác na jižní skále. Dále se zachovaly zbytky okružního zdiva předhradí a stopy hradního příkopu.

English

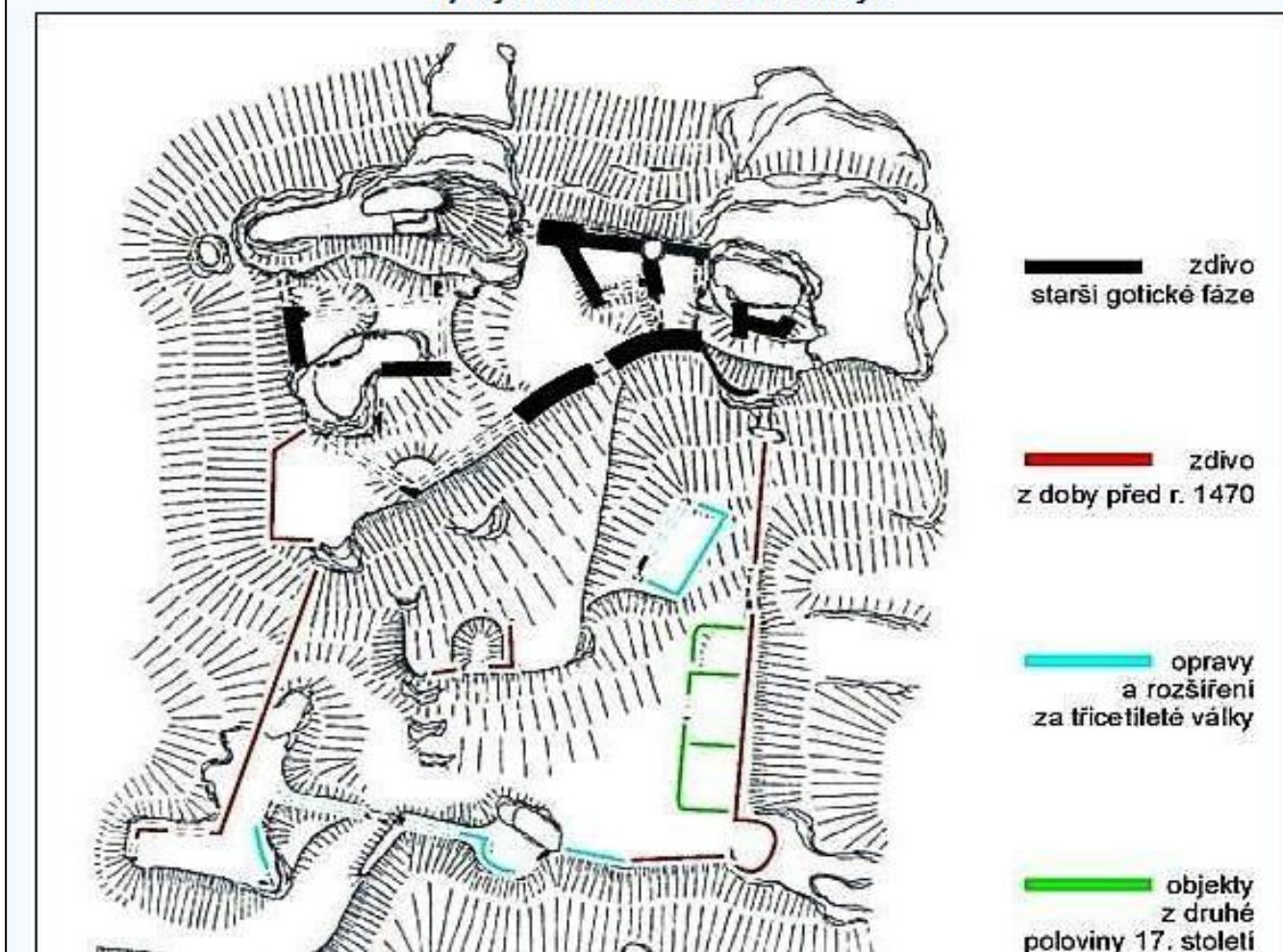
- 1) The ruins of Rabštejn Castle lie in the Hraběšická Hornatina, 2 km north of Bedřichov, on the slope of a mountain ridge falling into the valley of the Oskava River.

- 2) Rabštejn Castle was the highest castle in historical Moravia. The castle itself only has small parts of remains saved (such as the castle courtyard which has been preserved). The dominant feature of the ruins are two rock walls 25m and 35m high. A bastion stood on the top of the lower rock to protect the gate. Up on the eastern, higher rock was the castle tower which already in the 18th century collapsed onto the foundations, today there is no trace of it. A similar fate probably befell the small and tight castle palace on the southern rock.
- 3) Remains of the circular masonry of the fort and the traces of the castle moat have also been preserved.

Historie Rabštejna

První zpráva o hradu pochází z roku 1318 a informuje, že olomoucký biskup Konrád I. se zmocnil s velkou námahou hradu "Rabinstaina" a odevzdal jej králi Janu Lucemburskému. Pravděpodobně vyrval hrad z rukou některého z přátel Jindřicha z Lipé. Další zprávy o Rabštejnu pak mizí. Od počátku 15. století hrad střídal často zástavní držitele. Za husitských válek tvořil jakousi protiváhu husitského hradu Sovince a král Zikmund jej dával v zástavu pouze svým věrným přívržencům. V 70. letech 15. století získali zástavu Tunklové z Brníčka, kteří však o ni museli svést tuhý boj s Janem Heraltem z Kunštátu, držitelem sousedního sovineckého panství. Za česko-uherských válek byli oba Tunklové přívrženci krále Jiřího a boje mezi nimi a stoupenci krále Matyáše Korvína tu neustaly ani po míru vratislavském (1474). Počátkem 16. století získal hrad Rabštejn a celé panství jako zástavu Petr ze Žerotína, pán na Šumperku. Protože Rabštejn byl malý, nepohodlný a vzdálený od hospodářského centra panství (patrně za česko-uherských válek i značně poškozený), postavil si Petr kole roku 1520 zámek v Janovicích, který se stal novým sídlem panství. Na Rabštejně pak bydleli někteří panští služebníci, především lesník.

Vývojevé schéma hradu Rabštejn:

(zdroj: <http://www.jeseniky.net/zricenina-hradu-rabstejn>)

English

The History of Rabštejn

- The first report about the castle dates from 1318 and informs that the Bishop of Olomouc Konrád I. seized the castle, Rabinstaina, with great effort and handed it over to King John of Luxembourg. He most probably snatched the castle from his friend, Jindřich of Lipá. Other reports about Rabštejn have disappeared.
- From the beginning of the 15th century, the castle often changed mortgage holders. During the Hussite wars it formed a kind of counterweight to the Hussite castle Sovince and King Sigismund pledged it only to his loyal followers. In the 1470s the Tunkles of Brníčko gained a pledge, but they had to fight hard for it against Jan Heral of Kunštát, the holder of the neighboring Sovinec estate.
- During the Czech-Hungarian wars the Tunkles were supporters of King George, the fighting between them and the followers of King Matthias Corvinus did not stop even after the Peace of Wroclaw (1474).
- In the beginning of the 16th century, Rabštejn Castle and the whole estate were acquired as a pledge by Petr ze Žerotína, Lord of Šumperk.
- Because Rabštejn was small, uncomfortable and distant from the economic center of the manor (probably during the Czech-Hungarian wars and considerably damaged), Petr built a castle in Janovice around 1520, which became the new seat of the manor. Some manorial servants lived in Rabštejn, especially a forester.

Příloha č. 2

CZ

Krok vpřed udělá ten, kdo...

1. se těšil na tuto exkurzi
2. je vdaný nebo ženatý
3. má děti
4. bydlí v Olomouci
5. bydlí v univerzitním ubytování (kolejích či kolejních bytech)
6. bydlí sám
7. rád vaří nebo připravuje jídlo
8. je ranní ptáče
9. hraje na hudební nástroj
10. maluje
11. byl letos mimo Českou republiku
12. rád tráví čas o samotě
13. pochází z mimoevropské země
14. mluví třemi a více jazyky na komunikativní úrovni
15. pije kávu bez cukru a mléka
16. sleduje naučné dokumenty
17. dává přednost vínu před pivem
18. si ve sprše zpívá
19. navštívil aspoň 5 zemí mimo svou zemi původu
20. má rád českou kulturu (aspoň něco z ní)

English

A step forward will be taken by the one who ...

1. was looking forward to this excursion
2. is married
3. has children
4. lives in Olomouc
5. lives in university accommodation (dormitories or dormitory flats)
6. lives alone

7. likes to cook or prepare food
8. is a morning bird (usually wakes up in the early morning)
9. plays a musical instrument
10. paints
11. went traveling outside the Czech Republic this year
12. likes to spend time alone
13. comes from a non-European country
14. speaks three or more languages at a communicative level
15. drinks coffee without sugar and milk
16. monitors educational documents
17. prefers wine over beer
18. sings in the shower
19. visited at least 5 countries outside their home country
20. likes Czech culture (at least at some specifics of it)

Příloha č. 3

Hidden Picture

By David Helton

This family is spending time together by camping in their own backyard. Can you find these hidden objects?

Hidden Picture

By David Helton

This family is spending time together by camping in their own backyard. Can you find these hidden objects?

Příloha č. 4

Použitá literatura

- 1) BARŠOVÁ, A., BARŠA, P., 2005. *Přistěhovalectví a liberální stát*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-3875-6.
- 2) DRBOHLAV, D. a kol., 2010. *Migrace a (i)migranti v Česku: Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?* 1. vyd. Praha: Slon. ISBN 978-80-7419-039-1.
- 3) ERIKSON, E., H., 2015. *Životní cyklus rozšířený a dokončený*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0786-3
- 4) HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J., 2003. *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova. 105 s. ISBN 80-7290-128-1.
- 5) HÁJKOVÁ, V., 2005. *Integrativní pedagogika*. 1. vyd. Praha: IPPP ČR. ISBN 80-86856-05-4.
- 6) Higher Education in the Czech Republic. 2005. Praha: Centre for Higher Education Studies. ISBN 80-86302-32-6.
- 7) NĚMEC, J. a kol., 2002. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno: Paido. 119 s. ISBN 80-7315-012-3.
- 8) POSPÍŠILOVÁ, H., 2010. *Mládež, hodnoty a volný čas*. 1. vyd. Olomouc: Hanex. 273 s. ISBN 978-80-7409-036-3.
- 9) PŘÍHODA, V., 1985. *Ontogeneze lidské psychiky*. 3. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 229 s. ISBN 978-80-246-2402-0.
- 10) RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R. a kol., 2009. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Slon. ISBN 978-80-7419-023-0.
- 11) ŠÍŠKOVÁ, T. 2001. *Menšiny a migranti v České republice*. 1. vyd. Praha: Portál. 200 s. ISBN 80-7178-648-9.
- 12) TOLLAROVÁ, B., HRADEČNÁ, M., ŠPIRKOVÁ, A. a kol., 2013. *Jsme lidé jedné Země*. 1. vyd. Praha: Portál. 264 s. ISBN 978-80-262-0376-6.
- 13) VÁGNEROVÁ, M., 2007. *Vývojová psychologie*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1318-5.

- 14) VÁŽANSKÝ, M., SMÉKAL, 2001. V. *Základy pedagogiky volného času*. 2. vyd. Brno: Print - Typia. s. 175. ISBN 80-86384-00-4.
- 15) ŽÁK, M., 2002. *Velký ekonomický slovník*. Praha: Linde. ISBN 80-7201-381-5.

Použité internetové zdroje

- 1) Adaptačně-integrační kurzy, 2021. *Nová povinnost pro cizince od 1.1. 2021*. [online]. Copyright © 2021. Dostupné z: <https://frs.gov.cz/node/1849926>
- 2) Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2021, 2020. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, [cit. 7. 11. 2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/zakladni-dokumenty-k-integracni-politice-ke-stazeni.aspx>
- 3) BERNARD, J., MIKEŠOVÁ, R., 2014. *Sociální integrace imigrantů na rozhraní mezi dočasnou migrací a trvalým usazením*. Sociologický časopis [online]. **50**(4). 21 s. [cit. 22. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/publikace/integrace.pdf>
- 4) BOSSWICK, W., HECKMANN, F., 2006. *Social integration of immigrants: Contribution of local and regional authorities*. [online]. Dublin: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, [cit. 25. 10. 2020]. Dostupný z: https://www.researchgate.net/publication/297802930_Integration_of_Migrants_Contribution_of_Local_and_Regional_Authorities
- 5) Centra na podporu integrace cizinců, 2021. *Obecné informace*. [online]. Copyright © 2021. [cit. 1.10.2020]. Dostupné z: <http://www.integracnicentra.cz/>
- 6) České hory, 2021. *Vodní nádrž Nové Mlýny*. [online]. Copyright © 2021. [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://nove-mlyny.ceskehory.cz/>
- 7) Český Krumlov, 2021. *Všechna kouzla Krumlova a okolí*. [online]. Copyright © 2021. [cit. 23.10.2021]. Dostupné z: <https://www.ckrumlov.info/cz/cesky-krumlov/>

- 8) Český statistický úřad, 2020. *Data – počet cizinců*. [Online]. Dostupné z:
https://www.czso.cz/documents/11292/27320905/c01R01_2019.pdf/b7b92f9-2082-4637-8f85-a3219d418a9a?version=1.0
- 9) Eurofound, 2020. *Immigration*. [Online]. Copyright © 2020. [cit. 20. 10. 2020]. Dostupné z:
<https://www.eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/industrial-relations-dictionary/immigration>
- 10) Macocha, 2021. *Propast Macocha – Moravský kras*. [Online]. Copyright © 2021. [cit. 26. 10. 2021]. Dostupné z: <http://www.propast-macocha.cz/>
- 11) Mikulov, 2021. *Historie a památky*. [Online]. Copyright © 2021. [cit. 28. 10. 2021]. Dostupné z: <http://www.mikulov.cz/turistika/pamatky-a-prohlidkove-objekty/>
- 12) Ministerstvo vnitra České republiky, 2013. *Spolu a lépe: Centra na podporu integrace cizinců v České republice*. [Online]. Copyright © 2020. [cit. 1. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.icpraha.com/wp-content/uploads/doc/Spolu-a-l%C3%A9pe-Centra-na-podporu-integrace-cizinc%C5%AF-v-%C4%8CR.pdf>
- 13) Ministerstvo vnitra České republiky, 2018. *Zpráva o situaci v oblasti migrace ke dni 31. ledna 2018*. [Online]. Copyright © 2020. [cit. 23. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/mesicni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>
- 14) Ministerstvo vnitra České republiky, 2020a. *Odbor azylové a migrační politiky* [Online]. Copyright © 2020. [cit. 23. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/obecne-o-migracni-a-azylove-politice-ceske-republiky-obecne-o-migracni-a-azylove-politice-ceske-republiky.aspx>
- 15) Ministerstvo vnitra České republiky, 2020b. *Zaměstnanecká karta*. [Online]. Copyright © 2020. [cit. 23. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zamestnanecka-karta.aspx>

- 16) Místopisný průvodce po České republice, 2021. *Dolní Věstonice*. [Online]. Copyright © 2021. [cit. 28. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/8474/dolni-vestonice/pamatky-turistika/>
- 17) Osobnostní rozvoj pedagoga, 2020. *Vymezení pojmu integrace*. [online]. Copyright © 2020. [cit. 25. 10. 2020]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20150110024855/http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m1/5-1-1-vymezeni-integrace-a-inkluze-ve-vzdelavacim-procesu.html>
- 18) Střední Morava, 2021. *Katedrála sv. Václava*. [online]. Copyright © 2021. [cit. 25. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.strednimorava-tourism.cz/cil/katedrala-sv-vaclava/>
- 19) UHEREK, Zdeněk. *Společenská integrace migračních skupin – základní pojmy a problémové okruhy*. [online] 2003. [cit. 25. 10. 2020]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/eknihovna/spolecenska-integrace-migracnich-skupin-zakladni-pojmy-a-problemove-okruhy>
- 20) *Zákon pro lidi. Zákon č.186/2013 Sb.*, 2020 [online]. © AION CS, s.r.o. 2010-2020. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-186#>